

Hastalık Sigortası Kanunu tasarısı ve Ekonomi, Gümrük ve Tekel, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Ticaret Komisyonları mütalâaları ve Çalışma Komisyonu raporu (1/611)

T. C.

Başbakanlık

Muamelaat Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/1406, 6 - 3978

17 . XI . 1949

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Çalışma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 3 . XI . 1949 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Hastalık Sigortası Kanunu tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
Ş. Gümaltay

GEREKÇE

İş hayatında çalışan işçi ve hizmetlilere hastalık hallerinde gerekli sosyal yardımı yapmak ve ömürlerini memleket iktisadiyatına vakfetmiş bulunan bu kimselerin hastalık hallerini de emniyet altında görmelerini sağlamak maksadıyla ve 3008 sayılı İş Kanununun 107 nci maddesi gereğince Hastalık Sigortası Kanunu tasarısı hazırlanmış bulunmaktadır.

Bu tasarı ile, İş Kanununa tâbi iş yerlerinde çalışanlardan sigortalı sayılanların hastalıkları halinde, gerekli her türlü sağlık yardımlarını görmeleri derpiş edilmiş olduğu gibi, bu yüzden işten kalacakları müddetler için de, günlük ödenek almaları sağlanmaktadır.

Her bakımdan çok lüzumlu ve faydalı bulunan hastalık sigortasının büyük bir ihtiyacı karşılayacağı tabii ve bedihidir. Aşlında hastalık sigortasının bir cüzünü teşkil eden analık sigortası, henüz hastalık sigortasının kurulmamış olması dolayısıyla iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasıyla birlikte ve 4772 sayılı Kanunla tesis edilmiş idi. Hastalık sigortasının kurulmakta olması sebebiyle analık sigortası da bünyesinin gerektirdiği gibi hastalık sigortasının içine alınmaktadır.

Sosyal sigortacılıkta ileri memleketlerdeki mevzuat ve tatbikat ile yurdumuzun hususi bünyesi nazara alınmak suretiyle hazırlanmış olan tasarının maddeleri aşağıda izah olunmuştur :

Mdde 1 : Hastalık ve analık hallerinde sosyal sigortadan faydalanmayı mahiyetleri itibariyle İş Kanununa tâbi tutulmaları icabeden iş yerlerinde çalışan işçi ve hizmetlilerden İş Kanununa göre sigortalı sayılanlara hasretmekte ve bu suretle sosyal sigorta kanunlarının kimlere tatbik olunacağını tâyin eden 3008 sayılı İş Kanununun 7 nci bölümündeki sigortalıya dair ana hükme uygun ve 4772 sayılı İş Kazalarıyla Meslek Hastalıkları ve Analık Sigortaları Kanununa mütenazır bulunmaktadır.

Madde 2 : Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı hakkındaki Kanun maddesinde, Emekli Sandığına dâhil olanlar İşçi Sigortaları Kurumlarından istisna edilmiş olduğundan bu hükme mütenazır olarak; kanunla kurulu emeklilik sandıklarından faydalananların hastalık sigortasına tâbi olmayaacağı bu maddede belirtilmiştir.

Ancak 3575 sayılı Askerî Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığına dâhil bulunan işçi ve hizmetliler analık hallerinde bu sandıktan yardım görmediklerinden, bu gibilerin işbu kanunun

sağladığı analık haklarından istifdelerini temin maksadiyle 3 . VII . 1948 tarihli ve 1618 sayılı T. B. M. M. Kararı da göz önünde tutularak, maddenin sonuna kendi sandıklarınca yardımlarda bulunulmasını sağliyan bir fıkra dercolunmaktadır. Diğer taraftan İş Kanununun 8 nci maddesinde derpiş olunan süraksız işlerde çalışanlar hakkında hastalık sigortasının uygulanması mümkün görülmediğinden bunlar da istisna edilmektedir.

Madde 3 : Hastalık ve analık hallerinde sigortalıya sağlanan menfaatlerin nelerden ibaret olduğunu umumi bir surette göstermektedir.

Madde 4 : Hastalık sigortasının gerektirdiği bütün giderlerin alınacak primlerle karşılanacağını göstermektedir.

Madde 5 : Hastalık sigortasının gerektireceği bütün giderleri karşılamak üzere alınacak primlerle verilecek ödeneklerin hesabında ödenen ücretlerin aylık tutarının esas alınacağı prensipini koymakta ve bu aylık tutar da hesaba katılacak ücret unsurlarını tereddüde yer bırakmayacak surette açıklamaktadır.

Madde 6 : Çeşitli ihtimalleri göz önünde bulundurarak kazanım nasıl tesbit edileceğini göstermektedir.

Madde 7 : Alınacak primlerle verilecek ödeneklerin hesaba esas tutulacak günlük kazanıma en az ve en çok haddini tesbit etmektedir.

Madde 8 : Üçüncü maddede umumi bir surette beyan edilen sağlık yardımlarının nelerden ibaret olacağı teferruatıyla açıklanmaktadır.

Madde 9 : Hastalık hallerinde sigortalıya yapılacak yardımın süresini, teknik zaruretler dolayısıyla umumi olarak 90 gün tesbit etmekle beraber bu sürenin 90 gün daha uzatılabilmesini de derpiş ederek bunun sadece muayyen şartlar altında 180 günlük hastalık sigortası primi ödemiş olmaya bağlanmaktadır. Bundan başka sigortalıların mâlûliyet halinin daha uzun bir tedavi ile önlenmesi ihtimali olan hallerde sağlık yardımının uzatılabilmesine imkân verebilecek şekilde hüküm konmuştur.

Madde 10 : Sağlık yardımlarının kolaylıkla ve işçinin isteğine uygun bir tarzda yapılması düşünülerek hangi hususların işçilerin ittilama arz edilmesi lâzımgeldiği tesbit edilmiş ve ayrıca işçiye İşçi Sigortaları Kurumunun göstereceği hekimlerden birini seçmek serbestisi verilmiştir.

Madde 11 : Sigortalı kadına ve sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısına sağlanan gebelik sağlık yardımının Kurumun göstereceği hekim ve ebeler tarafından yapılacağı prensipini vaz'etmekte ve neslin sağlığını koruma ve İşçi Sigortaları Kurumunu fuzulî külfetlerden vikaye esasından hareket edilerek gebelik muayenesinin engeç ne vakit yapılacağını göstermekte ve sonraki muayene ve tedavilere devam mecburiyetini yüklemektedir.

Gebelik muayenesinin gebeliğin en çok üçüncü ayına kadar yaptırılması vecibesi Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının ısrarla vâkı talebi üzerine madde metnine konulmuş bulunmaktadır.

Madde 12 : Doğum yardımının da İşçi Sigortaları Kurumunun idare ve murakabesi altındaki hekim ve ebeler tarafından yapılması prensipi dâhilinde sağlanacağını göstermektedir. Doğumun icabettirebileceği hususi vaziyetler de göz önüne alınmış ve madde ona göre yazılmıştır.

Madde 13 : Gebelik ve doğum hallerinde gerekli sağlık yardımlarının doğrudan doğruya kurumca yapılması prensipi kabul edilmiş olmakla beraber, bu yardımdan faydalanacakların, doğuma takaddüm eden devrede sigorta idaresinin sağlık teşkilâtı bulunmayan mahallere gidebilecekleri nazara alınarak, kurumca doğrudan doğruya sağlık yardımları yapılmasına imkân görülmeyen yerlerde bu yardımlar yerine maktan para yardımı yapılması derpiş edilmiş ve madde buna göre kaleme alınmıştır.

Madde 14 : Gebelik ve doğumda yapılacak sağlık yardımları ile emzirme yardımından faydalanabilmek için şart tutulan çalışma süreleri ve sigortalı erkeğin Medeni Kanuna göre doğumdan önce evli bulunması bu maddede gösterilmektedir.

Madde 15 : Sigortalı işçinin hastalığında ilk 180 günlük sağlık yardımı için yalnız sigortalı işte çalışmakta olması kâfi görülmekte hastalık yüzündöen geçici iş göremezliğe uğraması halinde ödenek alınabilmesi için hastalığın anlaşıldığı günden önceki bir yıl içinde en az 160 gün çalışmış ve prim ödemiş olması şart koşulmaktadır.

Temaruzu önlemek maksadıyla, geçici iş göremezliğin ilk üç günü için ödenek vermemek esası konulmakla beraber geçici iş göremezliğin 15 günü geçmesi halinde ilk üç günlük ödeneğin verilmesi ve fakat sigortalının hasta olmadığı halde bile ücret almadığı Pazar günleri için ödenek verilmemesi uygun görülmüş ve madde ona göre kaleme alınmıştır.

Madde 16 : Sigortalının hastalığı dolayısıyla işinden kalması halinde günlük kazancının yarısına müsvi bir ödenek alması prensip olarak kabul edilmekle beraber sigortalının geçimlerini sağladığı kimselerin mevcudiyeti halinde bu ödenek miktarının üçte ikiye çıkarılması derpiş edilmiştir. Sağlık yurduna yatırma ve yedirmesi sağlanarak baktırılan sigortalının ödeneğinin günlük kazancının altında biri nispetinde indirilmesi uygun görülmüş ve madde bu esaslara göre kaleme alınmıştır.

Madde 17 : Emzirme yardımının ne şartlar altında yapılacağını ve miktarının ne suretle tesbit edileceğini göstermektedir.

Madde 18 : 3008 sayılı İş Kanununun 25 nci maddesi gereğince sigortalı kadının doğumdan önce ve sonra çalışmasının yasak edildiği süreler içinde iş göremezlik ödeneği alacağı prensipini koyarak bu ödeneği almak için gerçekleşmesi lâzımgelen şartları belirtmekte ve ödenek miktarını hastalık halinde olduğu gibi günlük kazancın üçte ikisi olarak tesbit etmektedir.

Madde 19 : Ödenek alabilmek için lüzumlu vesikalârın nelerden ibaret olduğu bu maddede gösterilmiştir.

Madde 20 : Sigortalının kesti veya suç sayılır bir hareketi yüzünden ileri gelen hastalık hallerinde, sağlık yardımlarının yapılmasına devam olunmakla beraber, ödeneklerin verilmesi derpiş edilmiş ve kıyfiyet bu maddede belirtilmiştir.

Madde 21 : Bağışlanmaz bir kusur halinde de sağlık yardımının devam edeceği ve fakat geçici iş göremezlik ödeneğinin kusur derecesine göre azaltılabileceği prensipini koymakta ve bağışlanmaz kusur derecesini takdirde dayanılacak esasları göstermektedir.

Madde 22 : Sigortalının her hangi bir sebeple şifa bulmasını geciktirecek temerrüdünün önüne geçmek maksadıyla bu madde kaleme alınmış ve hekim tarafından alınması istenen tedbirleri almayan sigortalının, yalnız temerrüdünün devamı müddetince sigorta yardım ve ödeneklerinden mahrum edilmesi esası kabul edilmiştir.

Madde 23 : Umumi hükümlerle ahenkli bir surette kasıt, teseyyüp veya tedbirsiz hareketiyle bir sigortalının hastalığına sebep olan bir kimsenin, İşçi Sigortalıları Kurumunun bu yüzden yapacağı her türlü giderleri tazminle mükellef olması esasını koymaktadır.

Madde 24 : Doğum yardımından vaktinde faydalanmayan sigortalının da, tasarının koyduğu umumî prensipe uygun bir surette, doğum yüzünden duçar olduğu hastalık zamanında geçici iş göremezlik ödeneğinden mahrum edileceği esasını kabul etmektedir.

Madde 25 : Bu tasarı gereğince sigortalıya sağlanacak yardım ve ödeneklerle idare giderleri için lâzım gelen paranın iş veren ile işçi tarafından ödenen primlerle temin edilme prensipini koymakta ve bu primlerin tahsilî ile İşçi Sigortalıları Kurumuna ödenmesi işini iş verene yüklemektedir. Madde primlerin tam ve zamanında ödenmemesinden iş verenin sorumlu tutulacağını ayrıca tasrih etmektedir.

Madde 26 : Sigortalılarla iş verenlerin ödiyecekleri hastalık sigortası primlerinin hesabında da, ödeneklerin hesabında olduğu gibi, aylık ücret tutarı esas kabul edilmektedir.

Madde 27 : Ücretsiz çalışanlarla günlük kazançları 2 liradan daha az olan sigortalıların hastalık sigortası primlerinin ne şekilde ödeneceği bu maddede gösterilmiştir.

Madde 28 : Prim haddini tesbit etmektedir.

Madde 29 : Her hesap yılı sonunda o yıl içinde alınan primlerden ayrılacak karşılıkları tarif etmekte ve bunların nasıl ayrılacağını göstermektedir.

Madde 30 : İşçi Sigortalıları Kanununa bu kanun tasarısı ile yükletilen mükellefiyetleri yerine getirebilmek için haiz olması lâzım gelen yetkileri sağlamaktadır.

Madde 31 : Sigortalıların müracaat edeceği hekim ve sağlık yurtlarının isim ve adreslerinin sigortalılara önceden bilinmesini temin için bu madde yazılmıştır.

Madde 32 : Hastalık ve analık hallerinde, sağlık yardımlarından faydalanmak için sigortalıların nerelere müracaat edecekleri gösterilmektedir.

Madde 33 : Sigortalı işten, ayrılmış bulunan sigortalıların da hastalık ve analık hallerinde sağlık yardımlarından faydalanabilecekleri şartları tesbit etmektedir.

Madde 34 : Silâh altına alınanlarla, mevkuf ve mahpusların bu müddetler zarfında hastalık sigortasından faydalanamayacaklarını açıkça belirtmektedir.

Madde 35 : Hastalık Sigortasına tâbi iş yerlerine yeniden alınacak işçi ve hizmetlilerin, başlangıçtan itibaren sağlık durumlarını takip ve kontrol edebilmek için, iş yerlerine yeniden alınacak kimselerin hekimlerce muayeneye tâbi tutulmalarını sağlamak üzere kaleme alınmıştır.

Madde 36 : Gerek sigortalıların sağlığını korumak gerekse İşçi Sigortaları Kurumuna fuzuli külfetler yüklemenin önüne geçmek için kuruma sigortalıları icabettiği zaman sağlık kontrolünden geçirmek imkânını vermektedir.

Madde 37 : İş Kanununa tâbi olmıyan işlerde ve iş yerlerinde çalışanların da bu kanunun sağladığı menfaatlerden faydalanmaları imkânını temin etmek için kaleme alınmıştır.

Madde 38 : Kanunun tatbik tarzını gösterir bir tüzük çıkarmak yetkisini vermektedir.

Madde 39 : İş Kanununun sigortaya mütaallik hükümleriyle 4772 sayılı İş Kazalarıyla Meslek Hastalıkları ve Analık Sigortaları Kanununun hastalık sigortası hakkında da uygulanacak hükümlerini saymaktadır.

Madde 40 : Sigorta ödeneklerinin içtimai halini derpiş etmekte ve sigortalıya ödenek vermeyi icabettiren birkaç halin birleşmesi takdirinde günlük ödeneklerden yalnız en yüksekini verileceğini emretmektedir.

Madde 41 : Sigortalının geçindirmekle mükellef olduğu kimselerin gerekli muayene ve tedavilerinin İşçi Sigortaları Kurumu tarafından muayyen şartlar altında yapılabilmesi imkânını sağlamaktadır.

Madde 42 : İşçi Sigortaları Kurumu hekimleri tarafından tanzim edilecek raporların, icabında resmî rapor sayılabılmesini sağlamak üzere bu madde yazılmıştır.

Madde 43 : Kanunun yüklediği vecibeleri yerine getirmiyen iş verenler hakkında uygulanacak cezayı göstermektedir.

Madde 44 : Sigorta hakları için ileri sürülecek taleplerin muayyen bir zaman zarfında yapılmasını derpiş etmekte ve bu müddeti 4772 sayılı Kanunun 70 nci maddesine mütenazır şekilde 3 yıl olarak tesbit etmektedir.

Madde 45 : Kanunun yürürlüğe girdiği tarihlere hastalanan sigortalıların, bu kanuna tâbi iş yerlerinde, daha önce 160 gün çalışmış bulunmaları şartını yerine getiremeyecekleri göz önünde tutularak bu gibilerin bu kanunun yürürlüğe girmesinden evvel İş Kanununa tâbi iş yerlerinde geçen hizmet sürelerinin, hastalık sigorta yardımları bakımından nazara alınması uygun görülerek bu husus sağlanmaktadır.

Madde 46 : Sağlık tesislerinin kurulması ve tamamlanması hususlarının arzettiği güçlükler ve tesisler tamamlanmadıkça Kanunun hakkiyle uygulanması imkânsızlığı düşünülerek kanun hükümlerinin tesisler tamamlandııkça Bakanlar Kurulu kararıyle tesbit edilecek tarihlerde uygulanması uygun görülmüş ve madde o şekilde yazılmıştır.

Madde 47 : Bu kanunun uygulandığı yerlerde analık sigortaları hakkında bu kanun hükümlerinin diğer yerlerde ise 4772 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağını göstermektedir.

Madde 48 : İşçi Sigortaları Kurumunun, iş yerlerinde mevcut Kanunlara göre evvelce kurulmuş bulunan sağlık tesislerinden ne suretle faydalanacağı hususlarını belirtmektedir.

Geçici madde : Kanunun yürürlüğe girdiği bölgelerde hükümleri ortadan kalkacak kanun maddelerini göstermektedir.

Madde 49 : Kanunun yürürlük tarihini tesbit etmektedir. Gelir Vergisi Kanununun memleketin her yerinde 1 . I . 1951 tarihinden itibaren uygulanması dolayısıyla yürürlük tarihi de ona göre tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Ekonomi Komisyonunun Mütalâası

T. B. M. M.

Ekonomi Komisyonu

Esas No. 1/611

Karar No. 8

7 . XII . 1948

Yüksek Başkanlığa

Çalışma Bakanlığı tarafından hazırlanan «Hastalık Sigortası Kanun tasarısı» Çalışma Komisyonuna havale edilmiş ve adı geçen komisyonun mütalâamızın alınmasına lüzum görmesi üzerine 18 . XI . 1949 tarih ve 1/611-10 sayılı tezkereleriyle komisyonumuza gönderilmiş olmakla Çalışma, Sağlık ve Sosyal Yardım ve İşletmeler Bakanlıkları temsilcileri de hazır buldukları halde incelenip görüşüldü.

Türkiye'de çalışma hayatına ait tedvin edilmiş, edilmekte ve hazırlıkları yapılmakta olan kanunlar serisinin mühim bir bölümünü teşkil eden «Hastalık Sigortası Kanunu tasarısı» memleketimizde ilk defa ele alınan bir konu olduğu cihetle, maalesef geçirilmiş tatbikat bilgilerine ve tecrübelere istinat ettirilememektedir.

Bu itibarla tasarı, yabancı memleketlerin mevzuatından faydalanmak ve memleketimizin bünyesi göz önünde bulundurulmak suretiyle hazırlanmıştır.

Görülüyor ki bu tasarı ilk bakışta, her memleketin Ekonomik ve Sosyal bünyesinin hususiyetleri yanında iş hayatının farklılıkları da nazara alınınca, ancak bir merhale olmak değerini taşımakta ve bu yoldaki benzeri her merhale kanun gibi tatbikatta memleket gerçeklerinden edinilecek tecrübelere ve varılacak kanaatlere göre ilerde ikmal edilmesi lüzumunu bugünden telkin etmektedir.

Çalışma hayatımızın bütün realite ve ihtimallerini mevzuatla çerçevelemeye ve tanzime henüz başladığımız bir devirde bunu tabii ve zaruri saymak mevkiindeyiz.

Tasarı, iş hayatımızda mevcut mühim bir boşluğu doldurmak maksadiyle hazırlanmıştır. Çünkü halen mer'i olan İş Kazalarıyla Meslek Hastalıkları Sigortası hükümleri ancak işte çalışırken meydana gelen kazalarla meslekten mütevellit hastalıkları içine almak suretiyle mahdut kalmakta; analık sigortası ise munhasıran kadınların muayyen bir halini karşılamakta idi.

Bu tasarı ile teklif edilen «Hastalık Sigortası» hükümleri işe, meslekle alakası olmasa dahi, işçilerin her türlü hastalıklarına şâmil bulunmakta ve bu bakımdan analık sigortasını da ihtiva etmektedir.

Bu suretle, memleketin çalışma hayatına ömürlerini vakfeden işçi ve hizmetlilerin bütün hastalıkları emniyet altına alınmış ve sosyal sigortanın yardım kolları sonuna kadar açılmış oluyor.

Diğer taraftan, memleketin teşkilât, imkân ve bu sahaya ayrılabilir para takatının bu işin bütün genişliğiyle ve bir anda gerçekleşmesine müsait olamayacağı da meydandadır.

İşte hastalık sigortası tasarısının kanun haline geelmesini takibeden zaman içindeki tatbikatta bu genişlik ile bu müsaadesizliğin mütemadi sıkıntısı çekilecektir.

Yani çok vadedip çok az yapmak ıstırarında kalınacaktır. Onun için tatbikat safhalarının iyi tertip ve tanzim edilmesini zaruri görmekteyiz.

Çalışma hayatımızla alakalı kanunlarımızın en gücü olmak hüviyetini taşıyan hastalık sigortasının bütün bu mülâhazalara, zorluğuna ve en pahalı bir sigorta olmasına rağmen, iş hayatımız için lüzumlu bulunduğu da şüphe yoktur.

Bu itibarla tasarıyı, ileriye atılmış esaslı, hayırlı ve cesaretli bir adım saymakta ve yukardaki mütalâalara göre tatbikatının selâmeti için ihtiyatlı bulunmak lüzumuna işareti isabetli görmekte ve ana hatlarıyla kabule şayan bulmaktayız.

Komisyonumuzda bu esas noktalar belirtildikten sonra, Kamutaya arzedilecek tasarı metni Çalışma Komisyonunda hazırlanacağı cihetle, tedvininde nazara alınmak üzere maddelere ait komisyon görüşü de aşağıdaki şekillerde tesbit edilmiştir:

İkinci maddede: Bu maddenin «Özel Kanun-

larla kurulmuş olan» kelimeleriyle başlaması maddeyi daha sarîh yapacaktır.

Üçüncü maddede: b) fıkrasındaki «ortopedi» ve «protez aracı» tıbbî terimlerinin yanına «âza tashihi» ve «suni âza» kelimelerinin de yazılması yerinde görülmüştür.

Sekizinci maddede: a) fıkrasına «teşhis» ve d) fıkrasının başına «muayene» kelimelerinin ilâyesi maddenin tatbikatı bakımından zaruridir.

Dokuzuncu maddede : Bir yılda en az 180 gün çalışmanın zorluğu nazara alınarak 160 a indirilmiştir.

On birinci maddede : Madde sonu «verilecek ödenekler kısmen veya tamamen düşürülebilir.» olmalıdır.

On ikinci maddede : Madde sonunun «sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısı» şeklinde tavsîhi yerinde olur.

On altıncı maddede : Sağlık yurtlarına yatırılmak suretiyle bakılacak sigortalılardan indirilecek para miktarının daha vâzih anlaşılması için üçüncü fıkranın şu şekilde olması yerinde görülmüştür:

« Sağlık yurtlarına yatırılmak suretiyle bakılan sigortalıların ödenekleri; yukardaki fıkralara göre verilecek paralardan günlük tam kazançlarının altıda biri kadar indirilir ».

On sekizinci maddede : Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 155 nci maddesi doğum yapan kadınların doğumdan evvel üç ve doğumdan sonra üç hafta çalıştırılmayacaklarını âmirdir. Bu maddede ise bu müddet altı haftaya çıkarılmaktadır. Bununla mütenazır olarak Umumi Hıfzıssıhha Kanununda da değişiklik yapılması üzerinde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca durulduğu ifade edilmiştir. Bunun zaruretini belirtmeyi yerinde görüyoruz.

On dokuzuncu madde : İkinci fıkradaki üç haftalık sözünün 18 nci maddedeki müddetlerle ahengini temin bakımından « üç - altı haftalık » demek gerekmektedir.

Yirmi sekizinci maddede : Maddenin vuzuhu için sigortalı kelimesinin «sigortalıya» iş veren kelimesinin «iş verene» ve hissesidir kelimesinin de «aittir» şeklinde yazılması isabetli görülmüştür.

Yirmi dokuzuncu maddede : Karşılıkların daha müsait ve katlanılabilir miktarlarda tes-

bitinin uygun olacağı düşünülmüştür.

Otuzüçüncü maddede : Bu maddede sigorta hakkını kaybedenlerin sağlık yardımlarından faydalanabilmeleri için geçmiş bir yıl içinde 160 gün çalışmış ve prim ödemiş olması şartı konulmaktadır. Bu halin haksızlıklara sebebiyet vereceği ve meselâ 159 gün çalışan ve kendi ihtiyarında olmadan işinden ayrılmak mecburiyetinde kalan bir işçinin faydalanamamasının doğru olmayacağı görülmüş; bu nokta nazarda Sağlık ve Sosyal Yardım ve İşletmeler Bakanlıklarının müşterek olduğu fakat Çalışma Bakanlığının tatbikat güçlüğü dolayısıyla ayrıldığı müşahade olunmuştur.

Komisyonumuz, iktisap edilmiş haktan prim verilmek şartıyla, işçinin faydalanmasında isabet görmektedir.

Otuz altıncı maddede : Sigorta Kurumunun iş yerindeki sigortalıların sağlık durumlarını kontrol ederken, «İşletmeye zarar vermemesi» hükmünün de maddeye konulması doğru olacaktır.

Kırkıncı maddede : Maddedeki ibarenin «Meslek Hastalığı, hastalık ve Analık hallerinde» şeklinde olması lâzımdır.

Kırk üçüncü madde : Bu kanun yevaidir. Bün-yemiz buna göre hazırlanmış değildir. Halbuki bu müeyyide maddesinde, muhalif hareketlere ve riayetsizliklere karşı kurumun bütün zararları ödettirilmekte, yüz liradan bin liraya kadar para cezası konulmakta ve ayrıca hapis cezası ile ceza şiddetlendirilmektedir.

Komisyonumuz bilhassa hapis cezasını fazla bulmuş ve bu maddenin umumi ceza mevzuatımızla ahengini sağlamak bakımından Adalet Komisyonundan geçirilmesinde zaruret görmüştür.

Geçici madde : Maddede kanun numaralarının yanına kanun adlarının da yazılması maddenin tekenamüllü ve kolay anlaşılması için yerinde mü-talâa edilmiştir.

Çalışma Komisyonuna havale buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ekonomi Komisyonu Başkanı

Giresun

I. Sabuncu

Kâtip

Balıkesir

A. Ağabeyoğlu

Sözcü

Ankara

H. O. Bekata

Elâzığ

M. Arpacı

İstanbul
C. Baban

Mardin
A. Kültür

Muş
E. Dayı

Ordu
M. F. F. F.

Ordu
A. H. Ornat
İsmail baktın

Gümrük ve Tekel Komisyonunun mütalâası

T. B. M. M.
Gümrük ve Tekel Komisyonu
Esas No. 1/611
Karar No. 6

28 . XI . 1949

Yüksek Başkanlığa

Çalışma Komisyonunun tetkikinde bulunan hastalık sigortası kanun tasarısının Gümrük ve Tekel Komisyonunu alâkalandıran noktalar hakkında mütalâa talebinde bulunan mezkûr Komisyonun 18 . XI . 1949 tarih ve 11 Karar numaralı ve Yüksek Başkanlıktan havaleli tezkere üzerine 25 . XI . 1949 tarihinde Komisyonumuz toplanıp Çalışma ve Tekel Bakanlıkları temsilcileri hazır bulundurulularak tasarının müzakeresi yapılmış ve nihayet Bakanlıklar temsilcilerinin de mutabaka-

tiyle tasarının 11 nci maddesine ~~son olarak~~ olarak aşağıda yazılı (Gebeliği usulen sabit olan sigortalı kadınlara işlerinin başladığı müddetlere ait ücreti İşçi Sigortaları Kurulunca ödenir) ilâvesinin yapılması tahakkür etmekle tasarı uygun görüldüğü arz olunur.

Gümrük ve Tekel Komisyonu Başkanı
Gümüşane
Tahsin Tüzün

Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun mütalâası

T. B. M. M.
S. S. Y. Komisyonu
Esas No. 1/611
Karar No. 5

2 . XII . 1949

Yüksek Başkanlığa

Çalışma Komisyonunun 18 . XII . 1949 tarih ve 1/611 sayılı yazısıyla Komisyonumuzun mütalâası alınmak üzere gönderilen ve Başkanlıkça Komisyonumuza havale buyurulan Hastalık Sigortası Kanun tasarısı 1 . XII . 1949 tarihinde toplanan Komisyonumuz Çalışma Bakanlığı ve Bakanlık müesseselerinin iştirakiyle incelendi.

1. Tasarının bâzı maddelerindeki sağlık yurdu kelimelerinin sağlık müesseseleri şeklinde değiştirilmesi.

2. 11 nci maddede: Gebelik Muayenesi İşçi Sigortaları Kurulunca önceden belli edilen hekim veya ebeler tarafından yapılır.

Sigortalı gebeliğin en çok üçüncü ayında gebelik muayenesi yaptırılmadığı veyahut hekim veya ebinin lüzum gösterdiği daha sonraki mu-

ayene ve tedavilere devam etmediği takdirde bu yüzden ileri gelecek işgöremezlik hallerinde verilecek ödeneklerin tamamı düşürülebilir. Denmektedir.

Bu maddedeki üç ay az görülenek altı aylık karlıması ve ödeneklerin tamamı düşürülür kıy-dındaki tamamı yerine yitirmeye kadar düşürülebilir olarak değiştirilmesi.

3. Tasarının 16 nci maddesindeki :

Sağlık yurtlarına yatırılmak suretiyle bak-tımları sigortalıların ödenekleri günlük kazanç-larının altında bir kadar indirilebilir denmektedir.

Buna da : Sağlık yurtlarına yatırılmak su-retiyle bakımları sigortalıların ödenekleri gün-lük kazançlarından altında bir indirilebilir sek-linde değiştirilmiştir.

4. 33 ncü maddedeki :

Sigortalı hakkını kaybedenler, bu haklarının düşmesinden başlamak üzere altı ay içinde vukua gelecek hastalık ve doğum hallerinde, fıkrasındaki altı ay hamileler için az görülerek dokuz aya çıkarılması Komisyonumuzca uygun

görölmüştür.

Saygılarımla arz ederim.

S. ve S. Y. Komisyonu
Başkanı
Gazianteb
Dr. M. Canbolat

Ticaret Komisyonunun mütalâası

T. B. M. M.

Ticaret Komisyonu

Esas No. 1/611

Karar No. 11

7 . XII . 1949

Yüksek Başkanlığa

18 . XI . 1949 gün ve 1/611 - 12 karar numaralı yazı ile gönderilen «Hastalık Sigortası» Kanunu Çalışma Bakanlığı mümessillerinin huzurıyla incelendi :

Tasarının tümü üzerinde yapılan konuşmalarda komisyonumuz «Sağlık sigortasının memleketimizin büyük bir sosyal dâvasını halletmesi bakımından tasarımı lüzumlu ve ihtiyaca uygun buldu.

Maddeler üzerinde aşağıdaki değişikliklerin tetkik edilmesini yüksek komisyonunuzun tasvibine sunar :

1, 2 , 3, 4 ncü maddeler olduğu gibi kabul edildi.

5 nci madde : Bu maddede komisyonumuz muvazaaya yol açabilecek bir nokta üzerinde ehemmiyetle durmuştur. Maddede ödeneklerin hesabında günlüklerin ve aylıkların esas olacağını zikretmektedir. Bâzı iş verenlerin işçisinin sigortaya muhatap olacağı hal ve zamanlarda gündeliklerini fazla göstererek müesseseyi fazla ödenek vermeye icbar edebilir. Bu hususun göz önüne alınarak maddeye ona göre bir şekil verilmesi icabeder. Bu mülâhaza altıncı maddeye de şamildir.

7 nci madde : Bu maddede de iki liradan az ücret alanların primini iki lira esasına irtica edileceği ve işçinin aldığı ücretle iki lira arasındaki farkın iş veren tarafından verileceği aşağıda zikredilmektedir. Komisyonumuz bu farkın hesap ve tediyesinin birçok zorluk ve karışıklıklara sebep olacağını düşünmekte ve işçinin aldığı ücret ne ise o miktar üzerinden primin hesaplanmasını uygun görmektedir.

8 nci maddede bir mütalâa yoktur.

9 ncü madde : Komisyonumuz bir gün bile hizmet eden bir sigortalının 90 gün tedavisini müessesenin malî bünyesi için tehlikeli ve münaazalara müsait bulmaktadır.

Telâkkimiz bu müessesenin yani sigorta müessesesinin sosyal olmakla beraber karşılıklı mükellefiyetlere müstenit bir işbirliği ve yardımlaşma müessesesi olduğudur. Az mükellefiyetle elde edilen çok hakkın müesseseyi sarsacağı ve mükellefiyetler yerine getirilmediği takdirde itimadı kaybedeceği tabiidir. Buna göre muayyen bir primi ödemiye sigortalının borçlanma yoluyla tedavisini temin edici bir sistemin bulunmasına taraftarız.

10 ncü madde aynen.

11 nci madde aynen.

12 nci madde aynen.

13 ncü madde aynen.

14 ncü madde aynen.

15 nci madde : Geçici iş göremezliğin başladığı tarih daima müessese ile sigortalı arasında ihtilâfı mucip olabilir. İş göremezliğin hangi hallerde nasıl başlayacağını bir tüzükle tesbit edileceği maddeye yazılmalıdır.

16 nci madde aynen.

17 nci maddede (Kadın) tâbirinin hukuki vasfı ve çok karılı olma hallerinde ne yapılacağı tesbit edilmelidir. 18, 19, 20, 21 nci, 22, 23, 24 ncü maddeler aynen.

25 nci madde : Bu maddenin ikinci fıkrasından sonra (Kanuni müebir sebepler mahfuzdur) cümlesi ilâve edilecek.

26 nci madde aynen.

27 nci maddede iki liradan aşağı ücretlerde alınan ücret üzerinde prim alınması, iş verene yeni bir külfet yükletilmemesi kanaatindeyiz.

28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35 nci maddeler olduğu gibi kabul edildi.

36 nci maddede: Madde sonuna (3008 sayılı İş Kanununun 93 ncu maddesi hükümleri mahfuzdur.) cümlesi ilâve edilecek.

37 nci madde : ikinci satırdaki (şartlar) kelimesi (esaslar) olarak değiştirilecek.

38, 39, 40, 41, 42 nci maddeler aynen.

43 ncu madde Adalet Komisyonuna gönderildi.

44 ncu madde: İstenme içinde (belgelenme) mündemiçtir.

Maddenin şu şekilde yazılması uygun olur.

(Bu kanunda yazılı sigorta hakları hak doğurucu olayın vukuundan itibaren üç yıl içinde mevcut hükümler dâhilinde istenmediği takdirde düşer)

45 nci madde : Üçüncü satırda (İktisabı için) kelimelerinden sonra (Bu kanunun) kelimeleri eklenmeli.

46, 47, 48 nci maddeler aynen.

İlk tesisler için sermayenin nereden alınacağına dair bir geçici madde konması komisyonumuzca uygun görülmüştür.

Ticaret Komisyonu Başkanı

Ankara

Arif Çubukcu

Çalışma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Çalışma Komisyonu

Esas No. 1/611

Karar No. 18

14 . XII . 1949

Yüksek Başkanlığa

Çalışma Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulunca Meclis Başkanlığına sunulan ve 17 . XI . 1949 tarihinde Komisyonumuza havale buyrulan (Hastalık Sigortası Kanunu tasarısı) ilgili Ekonomi, Ticaret, Sağlık ve Sosyal Yardım Günlük ve Tekel Komisyonlarının mütalâaları geldikten sonra Komisyonumuzca konuşuldu.

Tasarının tümü üzerinde tartışmalar yapıldı.

Neticeden:

Tasarının başlığına (Analık) kaydının konulması yerinde görüldü. Çünkü İş Kanununun yüzüncü maddesiyle İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Kanunu bu kaydı sureti mahsusada bir başlık olarak ele almış ve hususiyet vermiş olmasından analık halinin başlıkta bulunması lüzumlu görülmüştür.

Memleketimizde yepyeni olan ve sosyal bünyemizde çok değerli bir mâna ifade edecek bulunan bu tasarı, halen İş Kanununa tâbi iş yerlerinde çalışan sigortalı işçilerin hastalık halleriyle analık hallerini ele almış bulunmaktadır.

Sigortalı işçilerimiz, 4772 sayılı Kanunla meslek hastalığında ve iş kazalarında tedavi edildiği ve tedavi müddeti içinde kendisinin ve yakınlara

rının geçimine yardım olacak ödeneği almakta oldukları görülmektedir. Bu hastalıklar dışında âriz olan her hangi bir hastalıkta da derhal muayene ve teşhis ve tedavisine gidilmesi hususu da bu tasarıyla ele alınmış ve analık halleriyle göz önünde tutulmuş bulunmaktadır. Esasen 5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanunu ile de ilerisi teminata bağlanan sigortalı işçinin içtimai bünyemizde sosyal haklarının mümkün olduğu kadar göze alındığı ve bu tasarı ile de biraz daha ileri gidildiği müşasade edilmiştir.

Sigortalı işçinin hastalığında tedavisi ve ücretinden bir kısmının bu tedavi zamanında verilmesi ve hattâ sigortalı işçinin beraberindeki ana ve babasını ve velâyeti altındaki çocuklarının asgari bir ücretle muayene ve tedavisi derpiş edilmesi işçinin ve iş hayatına ve iş hukukuna büyük bir değer verilmesinin ifadesidir.

Sigortalı işçi kadının ve işçi erkeğin sigortalı olmayan karısının gebelik muayenesi, tedavisi ücret ve yardımlarıyla muayyen müddetlerde isten kalma zamanlarındaki ödenek verilmesi, doğum masraflarıyla emzirme yardımları yapılması ve bu doğum neticesi hâdis olacak hastalıklarının

tedavi masrafları temin edilmesi Devletin sosyal alandaki yardımlarının tezahürü olarak görülmüştür.

Bilhassa henüz her yerde tatbikına imkân sağlanamayan İş Kanununun şümülünden dışarda kalan işçi ve hizmetlilerin dernek kurarak toplu halde Bakanlıkça tesbit edilecek şartlar dairesinde kendilerini bu tasarıya göre sigorta ettirebilmeleri hükmünün ele alınması tasarruun iyi neticelerinin bugünden tezahürünün delilidir.

Tasarı, Millî ve iktisadî kalkınmamızın en unsurlarından birisi ve belki birineisi olarak her meslek sınıf ve sanattaki bilfiil çalışan işçinin sağlığını ve sıhhatini korumayı hedef tutmakla en büyük hizmet ve vazifeyi yapacaktır.

Gerek Tarım, endüstri ve gerekse bunların ifadeleri olan ticaret ve nihayet ekonomik kalkınmanın, insan ve mîkaina ve tabiat enerji ve kaynağına dayandığına göre, bunların hepsini meydana getiren beden ve bedenle beraber fikir işçisinin her türlü sıhhat sağlık ve hayat şartlarını komünikle mümkün olduğu zâhir olması itibarıyla bu kuvvetlerin korunmasında bir faydası dokunacak olan bu tasarruun ekonomik ehemmiyeti de aşikârdır.

Müttekâmil bir tasarı olduğu iddia edilemeyecek olan bu lâyiha bugünkü sosyal ve ekonomik durumumuza mümkün olduğu kadar bünyemize uygun ve işleyebilecek hükümleri getirmiş ve hususiyetle, işçinin bugünkü ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmakla beraber yarın ve daha ileri zamanlarda inkişaf edecek anlara mütenazır olarak hareketli bir sosyal işler manzumesi formülü getirmiş olmakla hakikaten devlete işçiyi ve iş verenleri temas halinde tutarak iktisadî ve içtimai tesanütlü bir ilerleme ve kalkınma yolunu kapsamış görülmektedir.

Bu itibarla iş hukukuna, işçiye ve işçiliğe bir değer ve hak veren tasarı gayet tabii olarak işçilerle iş verenlere de gerek kendilerinin ve gerekse devletin âli menfaatleri için veeibeler tahmil etmiştir.

Gerek hak ve gerek vazifeler maddelerinde gelecektir.

Hükümetin getirdiği maddeler, ilgili komisyonların mütalâaları da göz önünde tutularak sıraları geldiğince arz edileceği üzere kısmen aynen ve kısmen tadil ile yazılmıştır.

Yukarıda yazılı sebepler dolayısıyla bu tasarı

nın tümünü kabulünde Komisyonumuz ittifak ederek maddelere geçmiş ve bu maddeleri de her birisinin hazasında gösterilen izah ve gerekçeleriyle kabul etmiştir.

Gerekçesinde arzedildiği üzere (3008) sayılı İş Kanununun yüzüncü maddesindeki (Analık) ve 4772 sayılı (İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları ve Analık) Kanununda analık kaydının hususiyeti ve bu tasarıda da hususi bir mevki işgali dolayısıyla başlığı (Analık) kelimesinin konmasıyla tadilî yazılması muvafık görülmüştür.

Madde 1 : Hükümetin getirdiği maddeye (Analık) kelimesi ilâvesiyle bu madde kabul edilmiştir. Madde bu kanunun tatbik edileceği yeri tasrih etmektedir. O da, 3008 sayılı İş Kanununun tatbik edildiği yerlerdeki işçi ile işçi erkeğin işçi olmayan karısı hakkında tatbiki göstermektedir. Ve böylece kabul edilmiştir.

Madde 2 : Hükümetin getirdiği bu maddenin başına ifadeye vuzuh vermek bakımından (özel) kelimesi ilâve edilmiştir.

Madde, özel kanunlarla işçilerine hastalık hallerinde yardım sağlayan yerleri hariç bırakmıştır. Bu meyanda Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına dâhil olanlar İşçi Sigortalarından istisna edildiği gibi Askerî Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığı da hususi hüküm koymuştur. Yalnız Askerî Fabrikalar Kanunu (3575 dir.) Analık hallerinde yardım sağlamadığından bu tasarıdaki hükümlere mütenazır olmak ve Büyük Meclisin tefsir kararına uymak üzere mezkûr fabrikalardaki işçilerin analık halleri kabul etmesi bu maddeye dercedilmiştir.

Şu hale göre özel kanunlarında hastalık yardımı olan müesseselerle İş Kanunundaki sürekli işler istisna edilmiştir. Bu madde kabul edilmiştir.

Madde 3 : Hükümetin getirdiği bu madde ağız protezleri hariç kaydıyla kabul edilmiştir.

Madde, hastalık ve analık hallerinde sigortalıya yapılacak yardım, menfaat ve ödemeleri tasrih etmektedir.

Bu maddenin birinci kısmının (B) kaydındaki (ortopedi) ve (protez) kelimelerinin tam Türkçe ifadesini bulmak imkân düşünülmüş ise de bulunamadığı ve 4772 numaralı Kanunda aynen kabul ve milletlerarası iş ve tababet hayatında alem olmuş kelimeler bulunması ve nihayet ortopedinin fizikî bir tedavi ve protezin de suni âzâlar yapılmasını ifade etmesi ba-

kurumdan kelimeleri aynen aynası yerinde görülmüştür.

Yalnız protezde ağız protezlerini hariç bırakmak keyfiyetinde tartışma yapılmış ve diğer milletler mevzuatında da hariç bırakılması ve hakikaten diş hastalıkları neticesinde protez kabul edildiği takdirde hemen bütün işçilerin bu hükümden faydalanmasını peşinen kabulde kurumun doğmadan zedelemeye ve belki akamete sürükleyeceği düşünülmüş ve bu istisna keyfiyeti kabul edilmek suretiyle madde yazılmış ve muvafakat hâsil olmuştur.

Madde 4 : Hükümetin getirdiği maddeye başta hastalık kaydından sonra (Anahk) kelimesi ilâve edilmiş ve ikinci satır da yanlış yazılan İdare Gelirleri yerine (giderleri) kaydı konarak tashihen kabul edilmiştir. Bu madde giderin karşılığa olmak üzere prim alınma hükmünü koymuştur.

Madde 5 : Hükümetin getirdiği bu madde aynen kabul edilmiştir. Vuzuha göre primin hesap edileceği ücretin hesabını göstermiştir.

Madde 6 : Hasta veya anahk hallerinde bulunan sigortalıya verilecek ödeneklerin hesabına nasıl yapılacağını gösteren bu madde hastalanmazdan bir ay evvelki aldığı ücretin 26 iş gününe bölünmesiyle ona göre ödeneğin tahsis edileceğini ve bu bir aylık çalışmanın muhtelif iş yerlerinde olmasına veya o ayda tam çalışmaması bulunmaması veyahut da o ay çalışmamış olması sebebiyle daha evvelki ay içindeki aldığı ücretler toplam bölümüne göre hesap edileceğini açıklamakta olan hükümet maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 7 : Prim almak ve ödenek vermek hususlarında işin katı ve kolay hesaplara dayanması bakımından sigortalının asgari ve azami ücret esası (2-20) lira üzerinde olmak üzere 4772 ve 5417 sayılı Kanunlara mütenazır olarak hüküm konmuş ve ücretsiz çalışanlar için de asgari 2 lira ücret esası tutulacağı açıklanmış olan bu madde Hükümetin teklifi veçhile kabul edilmiştir.

Madde 8 : Hastalık halinde yapılacak yardımları vuzuha sıralayan bu maddepin yalnız (A) bendinin gerekli hükümlerinden sonra ve tedavi kelimesinden evvel (teşhis) kelimesi ve (D) bendinin başına da (muayene) kelimesi ilâve edilerek Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

Madde 9 : Sigortalının hastahğa halinde derhal tedaviye alınacağını ve yardım yapılacağını gösteren bu madde (2) hükmü ihtiva etmektedir. Birisi sigortalı işçi işe girdiğinin ertesi günü ve hattâ hasta olsa prim ödememiş olmasına rağmen (90) gün tedavi edileceği ve ödenek alacağı gibi (160) gün çalışmış ve prim ödemiş işçi (180) gün tedavi edileceğini ihtiva etmekte ve son fıkrasıyla de-mâlûliyet halinin önlenileceği veya azaltılabileceği kurumca anlaşılabilir hallerde bu tedavi sürelerinin (90) gün daha artırılabilirliğini ve şu hale nazaran bir günlük işçinin hastahği halinde (6) ay ve (160) gün çalışıp prim ödiyen sigortalının (9) ay tedavi ve ödenek alabileceğini ihtiva eden Hükümetin bu ileri maddesi yalnız (180) gün çalışma ve prim ödeme günü (160) güne indirilmek suretiyle yerinde görülerek tadilen kabul edilmiştir.

Madde 10 : Sigortalı işçilerin hastalıkları ve anahk halleri vukuunda müracaat edecekleri hekim ve ehelerin ve sağlık müesseselerinin yerlerini ve isimlerini ve tedavi teşhislerinde gerekecek hareketleri ve hakları irae ve izah eden bu madde kurumun ön vazifelerini irae si itibariyle kâfi vuzuhta olduğundan aynen kabul edilmiştir.

Madde 11 : Gebelik hallerinde kısmen ruhi balet geçiren sigortalı işçi kadının kendi sıhhati çocuğunun sağlık ve selâmeti ve ileride alınacak sağlık tedbirleriyle doğum masrafı ve kendisine verilecek ödenek ve emzirme yardımlarını zamânında tesbit ve hazırlamak ve tedbir almak için sigortalılara bâzı ikaz edici tahdidi hükümlerin konması hem kurumun ve hem de kadının ve çocuğun menfaati iktizasından görülmekle sigortalının vecibeye davetini tazammun eden bu madde gebeliğinin vukuundan üç ay sonra haber vermek mükellefiyetini koymuş ve bu vazifesini yapmayan kadınların ödeneğinin tamamen kaldırılması hükmünü koymuştur. İşçiyi yukarıdaki sebeplerle vazifeye davet bakımından yerinde görülmüş işe de müddet ve netice bakımından ağır görülerek sigortalı kadın lehine üç aylık müddet altı aya çıkarılmış ve ödeneğin tamamı düşürülebilir kaydı yerine de (Kısmen veya tamamen) kaydıyla daha yumuşak bir hüküm kabul edilerek Hükümet maddesinin üçüncü satırındaki (Üç aylık) kelimesi yerine (Altı aylık) kelimeler konmak ve son satırındaki tamamen kelimesi kaldırılarak

(Kısmen veya tamamen) kelimeleriyle madde kabul edilmiştir.

Madde 12 : Doğum yardımının muayeneden sonra doğum zamanında ebe ve lüzumu halinde hekim bulundurulmak suretiyle evinde veya doğum evinde doğumun sağlanması ve ilaç ve malzemelerinin tedariki ile sigortalı kadının ve sigortalı olan erkeğin sigortalı olmıyan karısının doğumuna yardımcı göstermekte olan Hükümet maddesinin sekizinci satırında sigortalı kelimesini mütaakıp (Ve sigortalı olan erkeğin sigortalı olmıyan karısı) cümlesinin ilâvesiyle değiştirilmiş olarak kabulü yerinde görülmüştür.

Madde 13 : Gebelik muayene ve yardımlarını yapmak ödevini gösteren (11 ve 13) neü maddelerin tatbikına imkân görülmiyen hallerde Sağlık Sosyal Yardım Bakanlığı ile Çalışma Bakanlığının onaylayıp ilân edecekleri tarife dâhilinde yardım yapılması esasını açıklıyan ve gebeye de bazı vazifeler tahmil eden bu Hükümet maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 14 : Gebelik, doğum ve emzirme yardım ve maktu ücretlerden istifade etmek için sigortalı kadın ile sigortalı işçinin sigortalı olmıyan karısının durumlarını tâyin eden bu Hükümet maddesi halen mer'î 4772 sayılı Kanun hükümlerine mütenazır olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 15 : Hastalık yüzünden geçici iş göremezliğe uğriyan sigortalılara maddedeki muayyen şartlar dâhilinde iş göremezlik ödeneği verileceğini ve hastalık tedavisi 15 gün geçince başlangıçta verilmiyen ilk üç günlük ödeneğin de verilmesini âmir bulunan bu Hükümet maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 16 : Hastalık yüzünden geçici iş göremezlik halinde bulunan sigortalıya ödenecek ödeneğin ne suretle hesap edileceğini gösteren bu Hükümet maddesi üzerinde duran komisyonumuz, üçüncü fıkrasında sigortalı lehine olan hükümde bir değişiklik yapmış ise de ilâve ettiği bir hükümle daha ileri gitmiş ve sağlık yurtlarına yatırılan sigortalının evinde kalacak olan kari, koca veya çocuklarına ana ve babasına daha fazla yardım olsun diyerek verilecek ücretten onları da faydalandırmak suretiyle tadil etmiştir. Ve neticeten evinde tedavi edilen hastaya günlük kazancının yarısı, sağlık

yurdunda tedavi edilen sigortalıya günlük kazancının üçte biri ve fakat bu üçte bir verilecek olan sigortalının ikinci fıkrâ mucibince bakmaya mecbur olduğu kimseleri varsa evde tedavi ediliyormuş gibi günlük ücretinin yarısının verilmesi hükmü konmakla daha şumüllü ve faydalı hale ifrağ ve tadil edilmek suretiyle bu madde kabul edilmiştir.

Madde 17 : Sigortalı kadınla sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısına sağlanacak emzirme yardımının Bakanlıkça tesbit edilecek miktar üzerinden ve toptan yapılması daha faydalı görülmüş ve 4772 sayılı Kanunun tatbiki tecrübeleri bu maddenin aynen kabulüne kâfi görülmüştür.

Madde 18 : Doğumdan evvel ve doğumdan sonra ödenek almak hakkı tanınmış olan sigortalı işçi kadının doğumdan evvel üç hafta ve doğumdan sonra altı hafta başka yerden gündelik almamak kaydıyla bu müddetler içerisinde günlük kazancının üçte ikisine kadar miktarı ödenek verilebileceği ve ancak bir suç neticesi veya çocuk düşürme vâkı olması ve doğumdan önceki bir yıl içinde sigortalı işçi kadının 160 gün çalışmış ve prim ödemiş bulunması şartlarıyla ödenek verileceği hususlarını ihtiva etmektedir. Ancak Hükümetin bu maddesi doğumdan evvel ve sonraki üç haftalık ödenek verilmesi lâzımgelirse şeklindeki müddeti tadil edilmek suretiyle ve (maddenin A) bendinde (Doğumdan önce 3 ve doğumdan sonra 6 haftaya kadar) cümlesi tadil ve yazılma suretiyle bu madde tadifen kabul edilmiştir.

Madde 19 : Gerek analık ve gerek hastalık ödeneği verilebilmesi için kurumca tâyin edilen hekimlerden ve ebelerden rapor alınması meşrut olduğu ve ancak gebelik ve doğum belgeleri bulunanların ayrıca raporu lüzum bulunmadığı gösterilmiştir. Komisyon 18 ne maddedeki üç ve altı hafta tadillerine mütenazır olarak Hükümetin maddesini tadil ile ve Hükümet maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü satırındaki üçer kelimesi kaldırarak önceki kelimesinden sonra (Doğumdan evvelki üç ve sonraki altı haftalık) cümlesi yazılmak suretiyle bu madde tadilen kabul edilmiştir.

Madde 20 : Bilerek ve kasten kendisini hasta hale koyan veya suç sayılacak bir hareketi yüzünden hastalanıp iş göremezlik haline düşen sigortalıya ödenek verilmemesi tabii olduğundan ve yalnız sosyal bir sağlık yardımı mahiyetinde sağlık yar-

dımı yapılması insani bir mülâhaza ile yerinde görüldüğünden Hükümetin getirdiği bu madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 21 : Kast ve kusur hallerinin dışında daha hafif ve fakat bilerek ihmal ile ve gösterilen lüzum ve sebeplere göre tedbir alması lâzımgelen hususlara riayet etmiyerek ihmali bağışlanmaz bir kusura inkılâp eden sigortalının iş göremezliği kendi hatası olması itibariyle tedavide iken kendisine verilecek iş göremezlik ödeneğinin indirilmesi bir cezai müeyyide olarak konulmuş ve doğru görülmüş ve ancak hükümet teklifinde kısmen veya tamamen bu ödeneğin düşürülmesi sert görüldüğünden tadil ile maddenin birinci fıkrasının üçüncü satırına (Kusurun derecesine göre yarısına kadar düşürülebilir) şeklinde tadilen kabulü cihetine gidilmiştir.

Madde 22 : Sigortalının hekim tavsiyelerini ve tedbirlerini dinlemiyerek hastalığının devamına sebep olduğu müddetçe ödenek verilmemesi yerinde olduğu gibi bu halin devamı ile hiçbir işte çalışmayacak duruma düşenlerin ihtiyarlık aylığını tam almaması da bu sigortalının intibaha dâvet için bir müeyyide olacağından Hükümetin ihtiyarlık aylığı mahrumiyeti hükmü tadil edilmek kayıt ve şartıyla ve madde (Aylığının en çok üçte birine kadar İşçi Sigortaları Kurumu tarafından indirme yapılır.) Şeklinde tadili ile kabulü tesbit edilmiştir.

Madde 23 : Sigortalının suç işliyerek veya kasti bir hareket yaparak hastalanmasına sebep olan kimsenin bu zararları kuruma ödemesine mütaallik rücu hükmü hükümetin teklifi veçhile muvafık görülmüş ve madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 24 : Sigartanın sağlıyacağı doğum yardımlarını ve ebenin veya hekimin tavsiye ve tedbirlerini kabul etmiyen ve reddeden sigortalının doğumdan mütevellit hastalığı halinde geçici iş göremezlik ödeneğinin verilmemesi yerinde bir müeyyide hükmü olması itibariyle şayanı kabul ise de (muhiik ve mâkul sebep olmaksızın) reddedilmiş olması şartıyla kabul edilmek icabedeceğine göre maddenin ikinci satırının yardımlardan sonra kelimesini mütaakıp yukarki cümle ve hüküm ilâve edilmek suretiyle hükümetin maddesi kabul edilmiştir.

Madde 25 : Primlerin muayyen müddet içerisinde kuruma yatırılması vecibesini iş verene tahmil eden hükümetin bu maddesine aykırı olarak

primleri iş veren ödemediği takdirde yüzde on artırılmak suretiyle ödemek mükellefiyeti tahmil edildiği gibi geçen günler için normal faiz vermesi de yerinde görülmüş ve muayyen müddet zarfında işçi ücretlerinden prim kesmemek veya kesip ödememek gibi kanuna muhalif hareketinden de sigortalının hakkının zayi olmaması yerinde görülmek suretiyle maddenin ikinci fıkrasının sonuna (geçmiş günler için ayrıca normal faiz alınır) cümle ve hükmü eklendiği gibi ayrıca iş verenin prim ödememesinden mütevellit mesuliyetinin sigortalıya intikal etmemesi için üçüncü bir fıkra maddede yazılı olduğu veçhile ilâve ve kabul edilmiştir.

Madde 26 : Bu madde prim alınmasına esas olan maddeyi gösterdiğinden hükümetin teklifi veçhile kabul edilmiştir.

Madde 27 : Primin alınmasında asgari iki âzami yirmi lira ücret temeli kabul edilmiş ve iki liradan aşağı düşen ücretlerin primi iki lira hesabıyla ve fakat iki lira ile sigortalının aldığı ücret farkın primi iş veren tarafından tamamlamak kaydıyla itası esas kabul edilmiş olan bu hükümet maddesi teklif veçhile kabul edilmiştir.

Madde 28 : Sigorta primi sigortalının kazancının yüzde dördü olduğuna ve yarısı iş veren hissesi ve yarısı da işçi hissesi olmak üzere tesbit edildiğine göre komisyon vaziyet uzun münakaşalar yapmış ve halen iş veren ve işçilerin diğer sigorta kanunları muvacehesinde ödedikleri miktarı da göz önüne alarak muvafık görülen hükümet teklifini aynen kabul etmiştir.

Madde 29 : Kurumun her hesap yılı sonunda o yıl içinde alınan primlerden göstereceği karşılıkları irae ve izah eden hükümet maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 30 : Kurumun bu kanunla vecibelerini ifa edebilmesi için tesise mecbur olduğu sağlık yurtları ile gerekli gördüğü yerlerde lüzum gördüğü müesseselerde sözleşme yaparak bir an evvel işçilerin sağlığını korumaya başlamak amacını güden bir madde olmasına binaen aynen kabul edilmiştir.

Madde 31 : Bu tasarrufların kabulü ile kanun halinde tatbika geçildikten sonra sigortalıların muayene ve tedavi edilecekleri doğum evi sağlık yurdu hekim ve ebelerin adreslerinin iş yerlerine asılmak üzere iş verenlere bir liste halinde bildirileceği ve iş verenin de işçilerin görebileceği yere asmalarının lüzumunu sarahaten

ifade eden bir madde olması itibariyle Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

Madde 32 : Yukarıki maddeler mucibince sağlık müesseseleri ile hekim ve ebeler ilân edildikten sonra hastalar ve gebeler bu yerlere müracaatla kendilerini muayene ve tedavi ettirmeye yetkili olduğunu gösteren Hükümet madde si aynen kabul edilmiştir.

Madde 33 : Sigortalılık hakkını kaybeden işçilerin bu haklarının düşmesinden sonra hasta veya analık hali vukuunda ne yapılması lâzımgüleceği üzerinde hassasiyetle duran komisyonumuz her türlü ihtimallerle ve bugünkü işçilik hayatımızın ve iş hukuku ile ve işçilikte yetişmemizin ve işçimizin durum ve telâk-kilerine ve sigortanın da yeni kurulmasına ve işçiyi adım adım takibi zor bulunması muvacehesinde Hükümet maddesinin ikinci satırındaki altı ay müddeti dokuz aya ve dördüncü satırındaki bir yıl müddeti onbeş ay olarak işçinin lehine tadil ile sigortalılıktan düştükten dokuz ay içinde vukuagelecek hastalık tedavi ve ödenek haklarına kavuşturulması yerinde görülmüş ve madde buna göre ele alınarak ancak bir yıl on beş ay içinde 160 gün çalışmış ve prim verme şartını koymak suretiyle bu tadillerle kabul edilmiştir.

Madde 34 : Bir yıllık sürenin tâyininde hesap edilirken sigortalının askerlikte, mevkuf ve mahkûmlukta geçen süreleri ile 4772 sayılı Kanunun 13 - 15 ve 18 nci maddeleriyle iş göremezlik zamanlarında geçen müddetleri ve keza bu tasarıda zikredilen gebelik ve analık ödenği alan sigortalının iş göremezliği sürelerinin hesaba katılmıyacağını açık olarak gösteren Hükümet teklifi aynen kabul edilmiştir.

Madde 35 : 3008 sayılı İş Kanunu işçilerin iş yerine alınırken muayene edilerek bünye ve istidatları ile tahammüllerine göre işe ayrılma ve alınmalarını (59) 60 ve 62 nei maddeleriyle öğretmiş olmasına muhalif olarak muayenesiz işçi alan veya sıhhi durumu hilâfına işte çalıştıran iş verenin, bu işçinin hastalığı halinde sigorta kurumunun ödemeye mecbur olduğu ödenek ve yardımları vermekle mükellef olacağına dair olmakla iş vereni büyük bir itinaya davet eden bir hüküm olması itibariyle yerinde görülmüş ve Hükümet teklifi madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 36 : İşçi Sigortaları Kurumunun müfettişleri özel kanunu ile kendisi ile alakalı sigortalı işçilerin sağlıklarını her zaman teftiş ve murakabeye salâhiyetli bulunması işçinin ve kurumun hakkı ve vazifesi ve menfaatleri icabından bulunması itibariyle teker teker veya toplu olarak muayene edebilmesi tabii görülmüş ve ancak bâzı arkadaş ve komisyonlar bu maddeye işletmeye mâni olmamak suretiyle toplu muayenenin yapılması kaydının ilâvesini istemişlerse de esasen İşçi Sigortaları (4792) Kanununun sekizinci maddesi sigorta müfettişlerinin iş yerlerinin teftiş ve sağlık murakabesini 3008 sayılı İş Kanununun 92, 93, 99 ncü maddelerine istinat yapabileceklerini göstermiş ve bu maddelerden bilhassa 93 ncü madde daha tafsilâtiyle işin sekteye ve ârizaya uğratılması ve güçleştirilmemesi hususunda daha geniş hükümleri ihtiva etmiş bulunması itibariyle, tahdidi mahiyette bir hüküm koymamın doğru olmayacağı mütalâasına varılarak Hükümetin teklif ettiği madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 37 : İş Kanununun tatbik edilmediği yerlerdeki işçilerin ve hizmetlilerin durumlarını da göz önüne alan bu tasarı bunların dernek kurarak Çalışma Bakanlığının onayacağı genel şartlar dâhilinde mutabık kaldıkları takdirde bu derneklerle ve iş veren ve işçi teşekkülleriyle veya sendikalarla sözleşme akdedilerek hastalık ve analık sigortası hükümlerinden faydalanabilmeleri amacını ihtiva etmesi itibariyle ileri bir hüküm olduğundan Hükümetin teklifi veçhile madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 38 : İş verenlerin verecekleri bordrolarla tutacakları kayıt ve defterler ve 37 nci madde ile sigortalı olmak hakkı bahsedilenlerin muamelelerinin ve kayıtlarının kuruma ne suretle bildirilmesi lâzımgeldiğine dair çıkarılacak tüzük mükellefiyetini ihtiva eden Hükümet teklifi madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 39 : İş Kanununun sosyal yardımlardan bahseden 7 nci faslı hükümleriyle meslek hastalıkları ve İş Kazası hakkındaki Kanunun iş yerinin devri, işçiye sağlanan yardımın haczedilemeyeceği, sigorta hesabı, sigorta akdi, belgeler ve diğer bâzı hükümleri ihtiva eden 52, 69, 73, 74, 77, 81 ve 84 ncü maddelerinin bu kanunla da uygulanacağını göstermesi itibariyle

yerinde görülmüş olan Hükümet teklifi bu madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 40 : Sigortalının iş kazası, meslek hastalığı, analık ve hastalık hallerinden birkaçı birleşirse en fazla ödeneğin verilmesi hususunu ihtiva eden Hükümet maddesine yalnız birinci satırın analık kaydından sonra (Hastalık) kelimesi ilâve edilerek madde hükmü aynen kabul edilmiştir.

Madde 41 : Sigortalının yakınlarının dahi sosyal bünye ve sinemizde yer alması içtimai adalet icabından ise de halen yeni tesis etmekte olduğumuz bu sigortalının doğumu anında henüz geliri sağlanmadan ve kuvvetlenmeden ve çok ileri Hükümlerle sigortalıların akrabalarını ücretsiz muayene ve tedavi etmek tesisin akamete uğramasına sebep olabileceği düşünülerek Hükümetin teklif ettiği maddedeki bir az daha kapalı olan yardım keyfiyeti açıklanmak ve sigortalının geçindirmekle mükellef olduğu (Karınsının ve velâyeti altındaki çocuklarının ve beraber bulunduğu ana ve babasının hastalık) hallerinde Bakanlıkça onanacak (Asgari) ücretle muayene ve tedavileri sağlanmak suretiyle ve böyle bir hüküm ilâvesiyle maddenin kabulü yerinde görülmüştür.

Madde 42 : İşçi Sigortaları Kurumu hekimlerinin raporlarının kuvvet derecesini irae eden Hükümet maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 43 : Bu kanun hükümlerine riayet etmeyen iş veren veya vekillerine tâyin edilen cezai müeyyideyi kapsıyan bu hükümet maddesinin, bedeni ceza tâyini siddetli görülmüş olduğundan hüküm tadil edilerek ilk muhalefet halinde yüz liradan bin liraya kadar ve tekerrürü halinde birincisinde iki yüz liradan ve üçüncüsünde üç yüz liradan başlamak üzere muhalefetinin derece ve ehemmiyetine göre beş bin liraya kadar ağır para cezası alınması suretiyle tadili tensip ve madde o suretle yazılarak kabul edilmiştir.

Madde 44 : Sigortalının kurundan istemeye hakkı olduğunu iddia ettiği menfaatlerini üç yıl içinde talebe salâhiyeti kabul edilmiş ve bu müddetin aşımı ile hakkın düşmesi esası 4772 sayılı Kanuna mütenazır olarak tensip edilmiştir. Hükümet istemekle beraber belgeyi de şart koymuş ise de istemekle zaman aşımının kesileceği umumi kaideye uygun görüldüğünden belge

kaydı maddeden çıkarılmak suretiyle tadilen kabul edilmiştir.

Madde 45 : Bu kanunun meriyetini müteakip sigortalı olan işçilerin, bu kanunda muayyen şartların ikmal etmiş olmaları şartına bakılmadan derhal istifade edeceklerine mütedair olan hüküm işçinin lehine olması itibariyle Hükümet maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 46 : Bu kanunun meriyeti için tesis ve ikmalî şart koşulan tesisler, ağır bir kayıpla başlı görülmüş ve (A) sağlık tesisleri tamamlanan yerlerle (B) (48) nci madde mucibince mutabık kalınan yerlerde ancak tabrika geçilebileceği anlaşılmıştır. Halbuki sağlık tesislerinin başlanması ve tamamlanması ancak kanunun meriyete geçmesi ve prim tahsiliyle mümkündür. Para olmadan tesis olamaz. Tesis olamayınca da kanun meriyete giremeyecek bu vaziyet karşısında harekete geçemeyecek olan kurumun (tamamlanan) kaydı kaldırılarak Hükümet maddesinin ikinci satırı (ihtiyacı karşılayabilecek sağlık tesisleri kurulana) kaydı ile daha yumuşak bir hüküm haline koymuş ve 48 nci madde ile geçici birinci maddede kurumun hareketi genişletilerek kanunun faydalı tatbikleri temin edilcek hale getirilmek suretiyle bu madde de kaleme tâdilen alınarak kabul edilmiştir.

Madde 47 : Analık sigortası 4772 sayılı İş Kazalarıyla Meslek Hastalıkları Kanununda yer almış iken hastalık kanununun ele alınmasıyla bu tasarı içine nakledilmiş ve pek ufak tadillerle yeni hükümler tesbit edilmiştir. Fakat bu kanunun mer'i olduğu zaman ve yerlerde 4772 sayılı Kanundaki yerler hariç kalabileceği ve şu hale göre 4772 sayılı Kanundaki analık halleri bu kanunla sağlanmayacağı tabii olunca zaruri olarak bu kanunun uygulanmadığı yerlerde 4772 sayılı Kanun hükümlerine müstenit olan analık halleri hükmü cari kalacağından Hükümet maddesinin bu halıyla kabulü yerinde görülmüştür.

Madde 48 : Sigorta kurumununun sağlık tesisleri yapmakla işe başlayacağı, ve bu tasarrufların tatbiki meselesinde, 46 nci maddede işaret edildiği veçhile iş verenler tarafından İş ve Hıfzıssıhha Kanununa göre kurulmuş sağlık yurtlarından istifade etmesi ve süratle kanunu tatbik etmesi cihetinden lâzım olduğu gibi iş vereni ve işçi sağlığı cephesinden de muvafık görüldüğünü bu müesseselerden faydalanmak için üç Ba-

kanlığın tensesibi dairesinde kurumun salâhiyetli olması ve anlaşma yapması yerinde görülmekle Hükümet maddesi muvafık görülerek aynen kabul edilmiştir.

Madde 49 : Bu kanunun tatbikında doğacak ihtilâfların hakem kurullarında ve sair idari kaza mercilerinde uzatılmaması için mahkemelerce en yekın yoldan halli muvafık görülerek yeni bir madde halinde hükümetin de muvafakatiyle teklif ve kabul edilmiştir.

Esasen yeni İş Mahkemeleri Kanunu tasarı-sının birinci maddesinde de buna mütenazır hüküm mevcuttur.

Geçici madde 1 : Bu kanunun uygulanacağı yerlerde 151 sayılı Kanunun 6 nci ve 1593 sayılı Umumî Hıfzıssıhha Kanununun 180 nci ve 3008 sayılı İş Kanununun 62 nci maddesinin (Ç) bendi ve 4268 sayılı Maden Arama Kanununun 26 nci maddelerinin bu yerlerdeki hastalara ait hükümleri ilga edilmiştir. Ancak Hıfzıssıhha Kanununun 180 nci maddesine istinaden birçok iş yerlerinde işçi adedine göre ve bâzı iş verenlerin şahsi teşebbüsleriyle sağlık müesseseleri kurulmuştur. Bunlarla 46 ve 48 nci maddeler mucibince mutabık kalmarak istifade olunması esas kabul edilmiştir. Bununla beraber kurumun maksadı tesis ve gayesi yerine getirilebilmek ve iş verene de zarar gelmemek ve sosyal menfaat temin edilmek üzere kuruma, bu müesseselerdeki sıhhi malzemeyi muayyen bir müddet zarfında satın almak hakkı tanınması ve bunda da bitaraf bilirkişilerin tavzif edilmesi yerinde görülmüştür. Bilhassa işletme ile her cihetten mutabık kaldığı takdirde kurumun müesseseyi idamede muhtariyeti ve kurum ve iş veren için bir fayda sağhyabilecektir. İşte bu gaye ile maddenin birinci fıkrası, numaralarının yanına kanundan isimleri ilâve edilmek suretiyle kabul oluduktan sonra kurumun daha çabuk hedefe ulaşmasını sağlamak ve içtimaî gaye temin edilmek üzere son fıkra ilâve ve kabul edilmiştir.

Geçici madde 2 : 46 nci madde ile, sağlık te-

sisleri yapılabileen yerlerde bu kanunun tatbiki meşrut olduğunu düşünen komisyonumuz Hükümetin de muvafakatiyle bu ikinci geçici maddeyi kaleme almıştır. Kurum kanunu yürütemek için sağlık tesisatı yapmaya ve hekim ve ebeler tâyin ve iraesine mecburdur. Halbuki bunlar için para lâzımdır. Parayı (primi) ise kanun meriyete girmeden alamıyacaktır. Şu halde tesis parası lâzımdır. O da aynı kurumun, yine aynı sigortalı işçilerin 4772 ve 5417 sayılı Kanunlarıyla sağladığı primlerden birikmiş fonları vardır. İşte bu fonlardan aynı gaye uğrunda sarfiyata mezun kılınması yerinde görülmüş ve yalnız üç sene müddetle kayıtlı olan bu sarfiyatın dördüncü sené sonunda kapatılması şart konulmak suretiyle mezuniyet tahdit edilmiş ve bu madde kaleme alınarak kabul edilmiştir.

Madde 50. : Bu kanun 1 Mart 1951 de yürürlüğe girecektir. Yalnız yukarda arzedilen sağlık tesisleri ve levazımı için para tedariki lâzımdır. Bu sebeplerle sağlık müesseselerle daha evvelden mutabık kalmak için 48 nci madde ile muvakkat ikinci maddenin derhal meriyete girmesi zaruridir. Maddede bu cihetle açıklanarak yazılmış ve o suretle Hükümetin teklif ve muvafakatiyle kabul edilmiştir.

Madde 51 : Aynen kabul edilmiş ve Bakanlar Kurulunun yürütme yetkisi tanınmıştır.

Komisyonumuzca varılan netice ve kabul edilen (Hastalık ve Analık Sigortası)nın Kanun tasarısı gerekçesiyle maddeleri tanzim edilerek Büyük Meclise sunulmak üzere Sayın Başkanlığa arz olunur.

Çalışma Ko. Başkanı	Sözcü	Bu rapor Kâtibi
Erzurum	Denizli	Ankara
Ş. Koçak	H. Oral	M. Aksoley
Burdur		İstanbul
Dr. M. Ş. Korkut		A. R. Arı
Kars		Manisa
Dr. E. Oktay		Dr. M. N. Otaman
Urfa		Yozgad
H. Oral		K. Erbek

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Hastalık Sigortası Kanunı tasarısı

Ana hükümler

BİRİNCİ MADDE — İş Kanununun uygulandığı iş yerlerinde çalışanlardan o kanuna göre sigortalı sayılanların hastalıkları halinde yapılacak yardımlar hakkında bu kanun hükümleri uygulanır.

İKİNCİ MADDE — Kanunla kurulu Emeklilik Sandıkları ile ilgilendirilenler ve İş Kanununun 8 nci maddesinde yazılı süreksiz işlerde çalışanlar hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

Şu kadar ki 3575 sayılı Kanuna tâbi bulunan işçi ve hizmetliler hakkında bu kanunun Analık sigortası ile ilgili hükümleri kendi sandıklarınca uygulanır ve yapılacak yardımlar bu kanunla çizilen haklar ve ödeneklerden daha aşağı olmaz.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Sigortalıya sağlanan menfaatler :

I. İş Kazalariyle Meslek Hastalıkları ve Analık Sigortaları hakkındaki 4772 sayılı Kanunun şümulü dışında kalan hastalık hallerinde :

- Sağlık yardımlarının yapılması;
- Ortopedi tedavisi ve protez araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması ve yenilenmesi;
- Geçici iş göremezlik süresince günlük ödeneklerin verilmesi;

II - Sigortalı kadının ve sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısının analığı halinde :

- Gebelik muayenesinin yaptırılması;
- Doğumda gerekli sağlık yardımlarının sağlanması;
- Emzirme yardım parası verilmesi;
- Sigortalı kadının doğumdan evvel ve sonra işinden kaldığı günler için ödenek verilmesi;

Dir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Hastalık sigortasının gerektirdiği bütün yardım ve ödemelerle her türlü idare giderlerini karşılamak üzere İşçi Sigortaları Kurumunca bu kanun hükümlerine göre prim alınır.

ÇALIŞMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Hastalık ve Analık Sigortası Kanunı tasarısı

Ana Hükümler

BİRİNCİ MADDE — İş Kanununun uygulandığı iş yerlerinde çalışanlardan o Kanuna göre sigortalı sayılanların hastalıkları ile analık hallerinde yapılacak yardımlar hakkında bu Kanun hükümleri uygulanır.

İKİNCİ MADDE — Özel Kanunlarla kurulumuş olan Emeklilik Sandıkları ile ilgilendirilenler ve İş Kanununun 8 nci maddesinde yazılı süreksiz işlerde çalışanlar hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

Şu kadar ki 3575 sayılı Kanuna tâbi bulunan işçi ve hizmetliler hakkında bu Kanunun analık sigortası ile ilgili hükümleri kendi sandıklarınca uygulanır ve yapılacak yardımlar bu Kanunla çizilen haklar ve ödeneklerden daha aşağı olamaz.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Sigortalıya sağlanan menfaatler :

I - İş kazalariyle meslek hastalıkları ve analık sigortaları hakkındaki 4772 sayılı Kanunun şümulü dışında kalan hastalık hallerinde :

- Sağlık yardımlarının yapılması,
- Ortopedi tedavisi ve (ağız protezleri hariç) protez araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması ve yenilenmesi,
- Geçici işgöremezlik süresince günlük ödeneklerin verilmesi,

II - Sigortalı kadının ve sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısının analığı haline :

- Gebelik muayenesinin yaptırılması,
- Doğumda gerekli sağlık yardımlarının sağlanması,
- Emzirme yardım parası verilmesi,
- Sigortalı kadının doğumdan evvel ve sonra işinden kaldığı günler için ödenek verilmesi, dir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Hastalık ve analık sigortalarının gerektirdiği bütün yardım ve ödemelerle her türlü idare giderlerini karşılamak üzere İşçi Sigortaları Kurumunca bu Kanun hükümlerine göre prim alınır.

Hü.

BEŞİNCİ MADDE — Bu kanun gereğince alınacak primlerle verilecek ödeneklerin hesabında, sigortalılara ödenen ücretlerin aylık tutarları esas olarak alınır. Sigortalılara verilen fazla mesai ücretleri, prim ve pahalılık zamları gibi yalnız ücret mahiyetindeki her türlü paralar ücretlerin aylık tutarlarına dâhildir.

ALTINCI MADDE — Bu kanun gereğince verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulacak günlük kazanç, sigortalıların hastalığının başlamasından bir ay ve doğumdan üç ay önceki tam bir takvim ayı içinde elde ettiği kazanç toplamının 26 da biridir.

Sigortalı, günlük kazancının hesabına esas tutulan ay içinde bu kanuna tâbi birkaç iş yerinde çalışmış bulunuyorsa, aylık kazanç bu iş yerlerinde elde edilen kazançlar toplamıdır.

Günlük kazancının hesabına esas tutulan ay zarfında herhangi bir sebeple kısmen çalışmamış olan sigortalıların ödenekleri, o ay içindeki kazanç toplamının çalıştıkları gün adedine bölünmesiyle elde olunacak günlük kazanç üzerinden hesaplanır.

Hastalığın başlamasından bir ay ve doğumdan üç ay önceki takvim aylarında hiç çalışmamış olan sigortalıların günlük kazançlarının hesabında, bundan önce çalıştıkları son ay esas tutulur.

YEDİNCİ MADDE — Prim ve ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazançların en çok haddi 20 lira ve en az haddi de 2 liradır.

Günlük kazançları 2 liradan az olanlarla ücretsiz çalışanların günlük kazançları 2 lira ve günlük kazançları 20 liradan fazla olanların günlük kazançları da 20 lira sayılır.

Birinci Bölüm

Sağlık yardımları

SEKİZİNCİ MADDE — Hastalık halinde yapılacak sağlık yardımları, sigortalının;

- a) Bir hekime baktırılması ve gerekli tedavisinin yaptırılması,
- b) Bir sağlık yurduna yatırılması ve baktırılması,
- c) Lüzumlu ilâç ve tedavinin devamı süresince iyileştirme araçlarının sağlanması,

Ça. K.

BEŞİNCİ MADDE — Bu kanun gereğince alınacak primlerle verilecek ödeneklerin hesabında, sigortalılara ödenen ücretlerin aylık tutarları esas olarak alınır. Sigortalılara verilen fazla mesai ücretleri, prim ve pahalılık zamları gibi yalnız ücret mahiyetindeki her türlü paralar ücretlerinin aylık tutarlarına dâhildir.

ALTINCI MADDE — Bu kanun gereğince verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulacak günlük kazanç, sigortalıların hastalığının başlamasından bir ay ve doğumdan üç ay önceki tam bir takvim ayı içinde elde ettiği kazanç toplamının 26 da biridir.

Sigortalı, günlük kazancının hesabına esas tutulan ay içinde bu kanuna tâbi birkaç iş yerinde çalışmış bulunuyorsa, aylık kazanç bu iş yerlerinde elde edilen kazançlar toplamıdır.

Günlük kazancının hesabına esas tutulan ay zarfında herhangi bir sebeple kısmen çalışmamış olan sigortalıların ödenekleri, o ay içindeki kazanç toplamının çalıştıkları gün adedine bölünmesiyle elde olunacak günlük kazanç üzerinden hesaplanır.

Hastalığın başlamasından bir ay ve doğumdan üç ay önceki takvim aylarında hiç çalışmamış olan sigortalıların günlük kazançlarının hesabında, bundan önce çalıştıkları son ay esas tutulur.

YEDİNCİ MADDE — Prim ve ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazançların en çok haddi 20 lira ve en az haddi de 2 liradır.

Günlük kazançları 2 liradan az olanlarla ücretsiz çalışanların günlük kazançları 2 lira ve günlük kazançları 20 liradan fazla olanların günlük kazançları da 20 lira sayılır.

Birinci bölüm

Sağlık yardımları

SEKİZİNCİ MADDE — Hastalık halinde yapılacak sağlık yardımları, sigortalının;

- a) Bir hekime baktırılması ve gerekli teşhis ve tedavisinin yaptırılması,
- b) Bir sağlık yurduna yatırılması ve baktırılması,
- c) Lüzumlu ilâç ve tedavinin devamı süresince iyileştirme araçlarının sağlanması,

Hâ.

d) Tedavisi için başka bir yere gönderilmesi gerektiği takdirde yol parasının ödenmesi; (Maliye ve Çalışma Bakanlıklarınca tesbit edilecek esaslar dâhilinde ve zaruri ikametlere münhasır kalmak kaydıyla tedavi göreceği müesseseye girmeden evvelki ikamet masrafları da ödenir.) şekillerinde olur.

DOKUZUNCU MADDE — Bu kanun gereğince hastalık hallerinde yapılacak sağlık yardımları, sigortalının iyileşmesine kadar sürer.

Ancak, bu yardımlar sigortalının Kurumca tedavi altına alındığı tarihten başlayarak 90 günü geçemez. Hastalığın anlaşıldığı günden önceki bir yıl içinde en az 180 gün hastalık sigortası primi ödemiş bulunan sigortalılar için bu yardım süresi 180 gündür.

Tedaviye devam bulunduğu takdirde mâlûliyet halinin önlenebileceği veya mühim nispette azaltılabileceği Kurumca anlaşılırsa, bu süreler 90 gün daha uzatılabilir.

ONUNCU MADDE — İşçi Sigortaları Kurumu, hastalanan sigortalıların baş vuracakları hekimlerin adreslerini, sağlık tesislerinin yerlerini, iş yerlerinde; yapılacak ilânlarla önceden belirtir. Hastalanan sigortalılar, tedavileri için İşçi Sigortaları Kurumunun göstereceği kimse-lerden birini seçmekte serbesttir. Ancak tedavi eden hekimin değiştirilmesi, tedavi eden hekime müşavir bir hekimin terfiki sigortalının sağlık yurtlarına yatırılması görülecek lüzum üzerine kurumca yapılır.

a) Hastalığın evde sağlanması kabil olmayan tedavi ve bakımı gerektirmesi,

b) Hastanın durumunun devamlı kontrolü gerektirmesi

c) Umumi Hıfzıssıhha Kanununa göre hastanın bir sağlık yurdunda tecridi gerekmesi, hallerinde sigortalı behemehal sağlık yurduna yatırılır.

ON BİRİNCİ MADDE — Gebelik muayenesi İşçi Sigortaları Kurumunca önceden belli edilen hekim veya ebeler tarafından yapılır. Sigortalı gebeliğin en çok üçüncü ayında gebelik muayenesi yaptırmadığı veyahut hekim veya ebenin lüzum gösterdiği daha sonraki muayene ve tedavilere devam etmediği takdirde bu yüz-

Ça. K.

d) Muayene ve tedavisi için başka bir yere gönderilmesi gerektiği takdirde yol parasının ödenmesi (Maliye ve Çalışma Bakanlıklarınca tesbit edilecek esaslar dâhilinde ve zaruri ikametlere münhasır kalmak kaydıyla tedavi göreceği müesseseye girmeden evvelki ikamet masrafları da ödenir.) şekillerinde olur.

DOKUZUNCU MADDE — Bu kanun gereğince hastalık hallerinde yapılacak sağlık yardımları sigortalının iyileşmesine kadar sürer.

Ancak, bu yardımlar sigortalının Kurumca tedavi altına alındığı tarihten başlayarak 90 günü geçemez. Hastalığın anlaşıldığı günden önceki bir yıl içinde en az 160 gün hastalık sigortası primi ödemiş bulunan sigortalılar için bu yardım süresi 180 gündür.

Tedaviye devam bulunduğu takdirde mâlûliyet halinin önlenebileceği veya mühim nispette azaltılabileceği kurumca anlaşılırsa, bu süreler 90 gün daha uzatılabilir.

ONUNCU MADDE — İşçi Sigortaları Kurumu, hastalanan sigortalıların baş vuracakları hekimlerin adreslerini, sağlık tesislerinin yerlerini, iş yerlerinde yapılacak ilânlarla önceden belirtir. Hastalanan sigortalılar, tedavileri için İşçi Sigortaları Kurumunun göstereceği hekim-lerden birini seçmekte serbesttir. Ancak, tedavi eden hekimin değiştirilmesi, tedavi eden hekime müşavir bir hekimin terfiki, sigortalının sağlık yurtlarına yatırılması görülecek lüzum üzerine Kurumca yapılır.

a) Hastalığın evde sağlanması kabil olmayan tedavi ve bakımı gerektirmesi;

b) Hastanın durumunun devamlı kontrolü gerektirmesi;

c) Umumi Hıfzıssıhha Kanununa göre hastanın bir sağlık yurduna tecridi gerekmesi;

Hallerinde sigortalı behemehal sağlık yurduna yatırılır.

ON BİRİNCİ MADDE — Gebelik muayenesi İşçi Sigortaları Kurumunca önceden belli edilen hekim veya ebeler tarafından yapılır. Sigortalı gebeliğin en çok altıncı ayında gebelik muayenesi yaptırmadığı veyahut hekim veya ebenin lüzum gösterdiği daha sonraki muayene ve tedavilere devam etmediği takdirde bu yüzden ileri gelecek

Hh.

Ça. K.

den ileri gelecek iş göremezlik hallerinde verilecek ödeneklerin tamamı düşürülebilir.

ON İKİNCİ MADDE — Doğum yardımı, sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısının, doğurması için yapılan sağlık yardımı ile gerekli ilaçların ve sağlık malzemesinin tedarikidir. Bu yardım İşçi Sigortaları Kurumu tarafından önceden belirtilen ebeler tarafından sigortalı kadının evinde yaptırılır. Gerekirse doğum esnasında yetkili bir hekim bulundurulabileceği gibi hekim veya ebe- nin lüzum göstereceği hallerde sigortalı, bir doğumevine veya sağlık yurduna yatırılmak suretiyle doğum yardımı yaptırılır.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — 11 ve 12 nci maddelerde gösterilen sağlık yardımlarının İşçi Sigortaları Kurumunca doğrudan doğruya yapılmasına imkân görülemiyen yer veya hallerde gebelik ve doğum sağlık yardımı yerine Çalışma Bakanlığınca onaylanacak ve önceden ilân edilecek tarifeye göre maktu para yardımı yapılır. Bu tarife gerekli görüldükçe Bakanlıkça değiştirilebilir.

Ancak :

a) Gebelik yardım parası alabilmek için, gebelik halinin hekim veya diplomalı ebeden alınacak bir belge ile ve doğumdan önce İşçi Sigortaları Kurumuna bildirilmesi,

b) Doğum yardım parası alabilmek için, doğumun 50 gün içinde İşçi Sigortaları Kurumuna bildirilmesi ve hekim veya diplomalı ebeden alınacak doğum kâğıdı veyahut tasdikli nüfus kayıt örneği ile belgelenmesi, şarttır.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Gebelik ve doğum sağlık yardımları ile emzirme yardımlarından faydalanabilmek için :

a) Sigortalı kadının, doğumdan önceki bir yıl içinde, bu kanuna tâbi iş yerlerinde en az 90 gün çalışmış ve prim ödemiş olması,

b) Sigortalı erkeğin, doğumdan önceki bir yıl içinde, bu Kanuna tâbi iş yerlerinde en az 160 gün çalışmış ve prim ödemiş olması ve doğumdan önce Medeni Kanun gereğince doğumu yapan kadınla evli bulunması, şarttır.

iş göremezlik hallerinde verilecek ödenekleri kısmen veya tamamen düşürebilir.

ON İKİNCİ MADDE — Doğum yardımı; sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısının doğurması için yapılan sağlık yardımı ile gerekli ilaçların ve sağlık malzemesinin tedarikidir. Bu yardım İşçi Sigortaları Kurumu tarafından önceden belirtilen ebeler tarafından sigortalı kadının evinde yaptırılır. Gerekirse doğum esnasında yetkili bir hekim bulundurulabileceği gibi hekim veya ebe- nin lüzum göstereceği hallerde sigortalı veya sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısı, bir doğumevine veya sağlık yurduna yatırılmak suretiyle doğum yardımı yaptırılır.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — 11 ve 12 nci maddelerde gösterilen sağlık yardımlarının İşçi Sigortası Kurumunca doğrudan doğruya yapılmasına imkân görülemiyen yer veya hallerde gebelik ve doğum sağlık yardımı yerine Çalışma Bakanlığınca onaylanacak ve önceden ilân edilecek tarifeye göre maktu para yardımı yapılır. Bu tarife gerekli görüldükçe Bakanlıkça değiştirilebilir.

Ancak :

a) Gebelik yardım parası alabilmek için, gebelik halinin hekim veya diplomalı ebeden alınacak bir belge ile ve doğumdan önce İşçi Sigortaları Kurumuna bildirilmesi,

b) Doğum yardım parası alabilmek için, doğumun 50 gün içinde İşçi Sigortaları Kurumuna bildirilmesi ve hekim veya diplomalı ebeden alınacak doğum kâğıdı veyahut tasdikli nüfus kâğıt örneği ile belgelenmesi, şarttır.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Gebelik, doğum sağlık yardımlarıyla emzirme yardımlarından yahut bu yardımlar yerine maktu para yardımından faydalanabilmek için :

a) Sigortalı kadının doğumdan önceki bir yıl içinde İş Kanununun uygulandığı bir veya birkaç iş yerinde en az 90 gün çalışmış ve prim ödemiş olması,

b) Sigortalı erkeğin doğumdan önceki bir yıl içinde İş Kanununa tâbi bir veya birkaç iş yerinde en az 160 gün çalışmış ve prim ödemiş olması ve doğumdan önce Medeni Kanun gere-

Hü.

İkinci Bölüm

Ödenekler

ON BEŞİNCİ MADDE — Hastalık yüzünden geçici iş göremezliğe uğrıyan sigortalılardan, geçici iş göremezliğin başladığı tarihten önceki bir yıl içinde en az 160 gün çalışmış ve prim ödemiş bulunanlara geçici iş göremezliğin dördüncü gününden başlayarak, pazar günleri hariç, her gün için iş göremezlik ödeneği verilir.

Geçici iş göremezliğin 15 günü geçmesi halinde ilk üç günlük geçici iş göremezlik ödeneği de verilir.

ON ALTINCI MADDE — Geçici iş göremezlik ödeneği, sigortalının 6 ncı madde gereğince hesaplanacak günlük kazancının yarısıdır.

Sigortalının, geçimleri kendisince sağlanan veya sağlanması hükme bağlanmış bulunan karı veya koca veya çocukları veya ana ve babası bulunuyorsa geçici iş göremezlik ödeneği günlük kazancının üçte ikisine çıkarılır.

Sağlık yurtlarına yatırılmak suretiyle baktı- rılan sigortalıların ödenekleri günlük kazançları- nın altıda biri kadar indirilir.

Geçici iş göremezlik ödenekleri haftalık olarak ve işledikten sonra ödenir.

ON YEDİNCİ MADDE — Sigortalı kadına veya sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısına, çocuğun, ölü doğmaması şartıyla, miktarı Çalışma Bakanlığınca tesbit olunacak bir emzirme yar- dımı yapılır.

ON SEKİZİNCİ MADDE — Doğumdan ön- ceki bir yıl içinde en az 160 gün çalışmış ve prim ödemiş bulunan sigortalı kadının analığı halinde:

a) Doğumdan önce ve sonra, sağlık duru- muna göre üçer haftadan altışar haftaya kadar ve bu süreler içinde çalışmamak ve gündelik al- mamak şartıyla,

b) Türk Ceza Kanununa göre suç sayılmı-

Ça. K.

ğince doğum yapan kadınla evli bulunması, şarttır.

İkinci Bölüm

Ödenekler

ON BEŞİNCİ MADDE — Hastalık yüzünden geçici iş göremezliğe uğrıyan sigortalılardan geçici iş göremezliğin başladığı tarihten önceki bir yıl içinde en az 160 gün çalışmış ve prim ödemiş bulunanlara, geçici iş göremezliğin 4 ncü gününden başlayarak, pazar günleri hariç, her gün için iş göremezlik ödeneği verilir.

Geçici iş göremezliğin 15 gün geçmesi ha- linde ilk üç günlük geçici iş göremezlik ödene- ği de verilir.

ON ALTINCI MADDE — Geçici iş göremez- lik ödeneği, sigortalının 6 ncı madde gereğince hesaplanacak günlük kazancının yarısıdır.

Sigortalının, geçimleri kendisince sağlanan veya sağlanması hükme bağlanmış bulunan ka- rı veya koca veya çocukları veya ana ve baba- sı bulunuyorsa geçici iş göremezlik ödeneği gün- lük kazancının üçte ikisine çıkarılır.

Sağlık müesseselerine yatırılmak suretiyle bakımı sağlanan sigortalıya günlük kazancının üçte biri verilir. Ancak ikinci fıkra gereğince sigortalının geçimlerini sağladığı kimseler bu- lunduğu takdirde bu ödenek sigortalının günlük kazancının yarısına çıkarılır.

Geçici iş göremezlik ödenekleri haftalık ola- rak ve işledikten sonra ödenir.

ON YEDİNCİ MADDE — Sigortalı kadına veya sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısı- na, çocuğun ölü doğmaması şartıyla, miktarı Çalı- şma Bakanlığınca tesbit olunacak bir emzirme yar- dımı yapılır.

ON SEKİZİNCİ MADDE — Doğumdan ön- ceki bir yıl içinde en az 160 gün çalışmış ve prim ödemiş bulunan sigortalı kadının analığı halinde:

a) Doğumdan önce üç ve doğumdan sonra altı haftaya kadar ve bu süreler içinde çalış- mak ve gündelik almamak şartıyla,

b) Türk Ceza Kanununa göre suç sayılmı- yan çocuk düşürme sonucu iş göremezliğin de-

Hu.

yan çocuk düşürme sonucu iş göremezliğin devamınca ve altı haftayı geçmemek üzere, pazar günleri hariç, her gün işin günlük kazancının üçte ikisine denk bir ödenek verilir.

Sigortalı kadın, (b) fıkrası gereğince çocuk düşürme tarihinde (a) fıkrasında yazılı ödeneği almakta ise o vakte kadar hak kazanılmış ödenekler de ödenir.

ON DOKUZUNCU MADDE — Gerek analık gerekse hastalık hallerinde günlük ödenek verilebilmesi için, kurumca tâyin olunan hekimlerden istirahat raporu alınmış olması şarttır.

Ancak, kurumca tâyin olunan hekimler tarafından verilmiş gebelik veya doğum belgeleri bulunduğu takdirde doğumdan önceki ve sonraki üçer haftalık analık ödenekleri için ayrıca istirahat raporu aranmaz.

Üçüncü bölüm

Kasıt ve kusur halleri

YIRMİNCİ MADDE — Kasıt veya suç sayılır bir hareketi yüzünden hastalanan sigortalıya geçici iş göremezlik ödeneği verilmez. Ancak kastın anlaşılmasından evvel verilmiş bulunan ödenekler geri alınmaz.

Bu gibi sigortalılara yalnız gerekli sağlık yardımları yapılır.

YIRMİ BİRİNCİ MADDE — Bağışlanmaz bir kusuru yüzünden hasta olan sigortalıya verilecek geçici iş göremezlik ödenekleri bu kusurun derecesine göre kısmen veya tamamen düşürülebilir.

Hastalığa sebep olacağı bilinen veya yetkili kimseler tarafından verilen emirlere aykırı bulunan bir hareketin yapılması, kusurun bağışlanmazlığına esas tutulur.

YIRMİ İKİNCİ MADDE — Alınması hekim tarafından istenen tedbirlere uymıyan sigortalılara, bu tedbirleri yerine getirmedikleri müddetçe, ödenek verilmez ve bu yüzden husule gelecek mâlûliyet hallerine İhtiyarlık Sigortası Kanunu gereğince mâlûliyet aylığı bağlanmaz.

Ça. K.

vamınca ve altı haftayı geçmemek üzere.

Pazar günleri hariç, her gün için günlük kazancının üçte ikisine denk bir ödenek verilir.

Sigortalı kadın, (b) fıkrası gereğince çocuk düşürme tarihinde (a) fıkrasında yazılı ödeneği almakta ise o vakte kadar hak kazanılmış ödenekler de ödenir.

ON DOKUZUNCU MADDE — Gerek analık gerekse hastalık hallerinde günlük ödenek verilebilmesi için, Kurumca tâyin olunan hekimlerden istirahat raporu alınmış olması şarttır.

Ancak, Kurumca tâyin olunan hekimler tarafından verilmiş gebelik veya doğum belgeleri bulunduğu takdirde doğumdan önceki üç ve sonraki altı haftalık analık ödenekleri için ayrıca istirahat raporu aranmaz.

Üçüncü bölüm

Kasıt ve kusur halleri

YIRMİNCİ MADDE — Kasti veya suç sayılır bir hareketi yüzünden hastalanan sigortalıya geçici iş göremezlik ödeneği verilmez. Ancak, kastın anlaşılmasından evvel verilmiş bulunan ödenekler geri alınmaz.

Bu gibi sigortalılara yalnız gerekli sağlık yardımları yapılır.

YIRMİ BİRİNCİ MADDE — Bağışlanmaz bir kusuru yüzünden hasta olan sigortalıya verilecek geçici iş göremezlik ödenekleri bu kusurun derecesine göre yarısına kadar düşürülebilir.

Hastalığa sebep olacağı bilinen veya yetkili kimseler tarafından verilen emirlere aykırı bulunan bir hareketin yapılması, kusurun bağışlanmazlığına esas tutulur.

YIRMİ İKİNCİ MADDE — Alınması hekim tarafından istenen tedbirlere uymıyan sigortalılara, bu tedbirleri yerine getirmedikleri müddetçe, ödenek verilmez ve bu yüzden hiçbir işte çalışmayacak duruma düşenlere 5417 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince bağlanacak ihtiyarlık aylığının en çok üçte birine kadar İşçi Sigortalıları Kurumu tarafından indirme yapılır.

Hü.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Kastı veya suç sayılır hareketi ile sigortalının hastalanmasına sebep olan kimse, bu kanun gereğince yapılan her türlü giderleri ödemekle mükelleftir.

YİRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — İşçi Sigortaları Kurumu tarafından sağlanacak olan doğum yardımlarından faydalanmayı reddeden veya hekim veya ebenin lüzum gösterdiği tedbirleri almıyan sigortalı kadınlara doğumdan ileri gelen hastalık hallerinde geçici iş göremezlik ödeneği verilmez.

Dördüncü Bölüm

Primler

YİRMİ BEŞİNCİ MADDE — İşçi Sigortaları İdaresinin dördüncü madde gereğince alacağı primleri, sigortalılar ile bunların iş verenleri öderler. İş veren çalıştırdığı sigortalıların prim borçlarını ücretlerinden kesmeye ve kendisine düşen prim borcunu bu miktara ekliyerek en geç ertesi ayın sonuna kadar işçi Sigortaları Kurumuna ödemeye mecburdur.

Hastalık Sigortası primlerini Kuruma zamanında ödemiyen iş veren veya vekillerinden, bu primler % 10 artırılarak alınır.

YİRMİ ALTINCI MADDE — Sigortalılarla iş verenlerin ödiyecekleri primlerin hesabında sigortalıların beşinci maddede zikrolunan aylık ücret tutarları esas olarak alınır.

YİRMİ YEDİNCİ MADDE — Ücretsiz çalışanlarla günlük kazançları 2 liradan aşağı olan sigortalıların hastalık sigortası primleri 2 lira üzerinden hesaplanır.

Sigortalının aldığı ücret ile 2 lira arasındaki farka ait primin tamamı iş veren tarafından ödenir.

Hastalık sigortası primlerinin hesabında günlük kazancın 20 liradan fazlası nazara alınmaz.

Ça. K.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Kastı veya suç sayılır hareketi ile sigortalının hastalanmasına sebep olan kimse, bu Kanun gereğince yapılan her türlü giderleri ödemekle mükelleftir.

YİRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — İşçi Sigortaları Kurumu tarafından sağlanacak olan doğum yardımlarından muhik ve mâkul sebep olmaksızın faydalanmayı reddeden veya hekim veya ebenin lüzum gösterdiği tedbirleri almıyan sigortalı kadınlara doğumdan ileri gelen hastalık hallerinde geçici iş göremezlik ödeneği verilmez.

Dördüncü Bölüm

Primler

YİRMİ BEŞİNCİ MADDE — İşçi Sigortaları İdaresinin 4 ncü madde gereğince alacağı primleri, sigortalılar ile bunların iş verenleri öderler. İş veren çalıştırdığı sigortalıların prim borçlarını ücretlerinden kesmeye ve kendisine düşen prim borcunu bu miktara ekliyerek en geç ertesi ayın sonuna kadar İşçi Sigortaları Kurumuna ödemeye mecburdur.

Hastalık sigortası primlerini Kuruma zamanında ödemiyen iş veren veya vekillerinden, bu primler % 10 artırılır. Geçmiş günler için ayrıca normal faiz alınır.

İş veren tarafından sigortalıdan prim kesilip zamanında İşçi Sigortaları Kurumuna yatırılmadığı veya bu prim sigortalıdan kesilmediği takdirde dahi sigortalı bu Kanun hükümlerinden faydalanır. Ancak bu yüzden doğacak mesuliyet iş veren veya vekiline aittir.

YİRMİ ALTINCI MADDE — Sigortalılarla iş verenlerin ödeyecekleri primlerin hesabında sigortalıların 5 nci maddede zikrolunan aylık ücret tutarları esas olarak alınır.

YİRMİ YEDİNCİ MADDE — Ücretsiz çalışanlarla günlük kazançları 2 liradan aşağı olan sigortalıların hastalık sigortası primleri 2 lira üzerinden hesaplanır.

Sigortalının aldığı ücret ile 2 lira arasındaki farka ait primin tamamı iş veren tarafından ödenir. Hastalık sigortası primlerinin hesabında günlük kazancın 20 liradan fazlası nazara alınmaz.

Hü.

YİRMİ SEKİZİNCİ MADDE — Hastalık Sigortası primi sigortalının kazancının % 4 üdür. Bu miktarın yarısı sigortalı, diğer yarısı da iş veren hissesidir. 27 nci madde hükmü mahfuzdur.

Beşinci Bölüm

Karşılıklar

YİRMİ DOKUZUNCU MADDE — Her hesap yılı sonunda o yıl içinde alınan primlerden iki türlü karşılık ayrılır:

- a) Askıda işler karşılığı,
- b) Olağanüstü karşılık,

Askıda işler karşılığı, oldukları yıl içinde sonuçlanmamış hastalık ve analık vakaları içindir ve bunlardan doğabilecek sigorta haklarını karşılayacak yeterlikte olur.

Olağanüstü karşılık, bir hesap yılı içinde elde edilen gelirin o yılın giderine yetmeyeşine karşılıdır. Her hesap yılı sonunda o yılın gelirinden sigorta giderleri ile yönetim giderleri ve askıda işler karşılıkları indirildikten sonra kalanı olağanüstü karşılığa ayrılır.

Altıncı Bölüm

Bakım ve Tedavi işleri

OTUZUNCU MADDE — İşçi Sigortaları Kurumu bu kanun ile kendisine verilmiş bulunan vazife ve vecibeleri yerine getirebilmek için gerekli sağlık tesisleri kurup işletebileceği gibi, gerekli gördüğü yerlerde hastane, eczahanelerle ve hekim, ebe ve sair şahıslarla sözleşmeler yapmaya yetkilidir.

OTUZ BİRİNCİ MADDE — Her bölgedeki sigortalıların muayene ve tedavilerini yapacak Sağlık Yurdu, Doğumevi, hekim ve ebelerin adresleri önceden iş yerlerine bildirilir. İş verenler bunlara ait listeleri iş yerlerinde sigortalıların görebilecekleri yerlerde asılı bulundurmakla ödevlidir.

OTUZ İKİNCİ MADDE — Hastalanan veya analık yardımlarından faydalanacak olanlar İşçi Sigortaları Kurumunca tesbit olunacak belgelerle, Kuruma bağlı sağlık yurdu veya he-

Ça. K.

YİRMİ SEKİZİNCİ MADDE — Hastalık sigortası primi sigortalının kazancının % 4 üdür. Bu miktarın yarısı, sigortalı, diğer yarısı da iş veren hissesidir. 27 nci madde hükmü mahfuzdur.

Beşinci bölüm

Karşılıklar

YİRMİ DOKUZUNCU MADDE — Her hesap yılı sonunda o yıl içinde alınan primlerden iki türlü karşılık ayrılır:

- a) Askıda işler karşılığı,
- b) Olağanüstü karşılık,

Askıda işler karşılığı, oldukları yıl içinde sonuçlanmamış hastalık ve analık vakaları içindir. Ve bunlardan doğabilecek sigorta haklarını karşılayacak yeterlikte olur.

Olağanüstü karşılık, bir hesap yılı içinde elde edilen gelirin o yılın giderine yetmeyeşine karşılıdır. Her hesap yılı sonunda o yılın gelirinden sigorta giderleriyle yönetim giderleri ve askıda işler karşılıkları indirildikten sonra kalanı olağanüstü karşılığa ayrılır.

Altıncı bölüm

Bakım ve tedavi işleri

OTUZUNCU MADDE — İşçi Sigortaları Kurumu bu kanun ile kendisine verilmiş bulunan vazife ve vecibeleri yerine getirebilmek için gerekli sağlık tesisleri kurup işletebileceği gibi, gerekli gördüğü yerlerde hastane, eczahanelerle ve hekim, ebe ve sair şahıslarla sözleşmeler yapmaya yetkilidir.

OTUZ BİRİNCİ MADDE — Her bölgedeki sigortalıların muayene ve tedavilerini yapacak sağlık yurdu, doğum evi, hekim ve ebelerin adresleri önceden iş yerlerine bildirilir. İş verenler bunlara ait listeleri iş yerlerinde sigortalıların görebilecekleri yerlerde asılı bulundurmakla ödevlidir.

OTUZ İKİNCİ MADDE — Hastalanan veya analık yardımlarından faydalanacak olanlar İşçi Sigortaları Kurumunca tesbit olunacak belgelerle, kuruma bağlı sağlık yurdu veya hekim-

kendilerden birine başvurarak kendilerini muayene ve tedavi ettirirler.

İerden birine baş vurarak kendilerini muayene ve tedavi ettirirler.

Yedinci Bölüm

Yedinci bölüm

Son hükümler

Son hükümler

OTUZ ÜÇÜNCÜ MADDE — Sigortalı hakkını kaybedenler, bu haklarının düşmesinden başlamak üzere altı ay içinde vukua gelecek hastalık ve doğum hallerinde, hastalığın anlaşıldığı veya doğumun vukubulduğu tarihten önceki bir yıl içinde en az 160 gün çalışmış ve prim ödemiş olmak şartıyla, bu kanunda yazılı sağlık yardımlarından faydalanırlar.

OTUZ ÜÇÜNCÜ MADDE — Sigortalılık hakkını kaybedenler, bu haklarının düşmesinden başlamak üzere 9 ay içinde vukua gelecek hastalık ve analık hallerinde, hastalığın anlaşıldığı veya doğumun vukubulduğu tarihten önceki 15 ay içinde en az 160 gün çalışmış ve prim ödemiş olmak şartıyla, bu kanunda yazılı sağlık yardımlarından faydalanırlar.

Ancak, askere çağrılanlar silâh altında buldukları müddetçe, mevkuf ve mahpuslar mevkuf ve mahpus buldukları müddetçe bu madde hükümlerinden faydalanamazlar.

Ancak, askere çağrılanlar silâh altında buldukları müddetçe mevkuf ve mahpuslar mevkuf ve mahpus buldukları müddetçe hastalık yardım hükümlerinden faydalanamazlar.

OTUZ DÖRDÜNCÜ MADDE — Her hangi bir sebeple silâh altına alınan sigortalıların askerlikte geçen hizmet süresi, veya mahkûmiyetle neticelenmiyen mevküflükta geçen süre, yahut, 4772 sayılı Kanununun 13 ve bu kanununun 15, 18 nci maddeleri gereğince geçici iş göremezlik gebelik veya analık ödeneği alan sigortalıların iş göremezliği süreleri 9 ncu maddenin 2 nci fıkrasıyla 14, 15, 18 nci maddelerinde zikrolunan hastalığın anlaşıldığı veya doğumun vukubulduğu tarihten önceki bir yıllık sürenin tâyininde nazara alınmaz.

OTUZ DÖRDÜNCÜ MADDE — Her hangi bir sebeple silâh altına alınan sigortalıların askerlikte geçen hizmet süresi veya mahkûmiyetle neticelenmiyen mevküflükta geçen süre, yahut 4772 sayılı Kanununun 13 ve bu Kanununun 15, 18 nci maddeleri gereğince geçici iş göremezlik, gebelik veya analık ödeneği alan sigortalıların iş göremezliği süreleri 9 ncu maddenin 2 nci fıkrasıyla 14, 15, 18 nci maddelerinde zikrolunan hastalığın anlaşıldığı veya doğumun vukubulduğu tarihten önceki bir yıllık sürenin tâyininde nazara alınmaz.

OTUZ BEŞİNCİ MADDE — İş Kanununun 59, 60 ve 62 nci maddeleri hükümlerine göre sağlık raporuna müstenit olmaksızın veya mevcut rapor hilâfına bünyeye elverişli bulunmadığı işte işçi ve hizmetli çalıştıran iş veren veya iş veren vekiline bu yüzden vâkı olacak hastalık masrafları tamamen ödetilir.

OTUZ BEŞİNCİ MADDE — İş Kanununun 59, 60 ve 62 nci maddeleri hükümlerine göre sağlık raporuna müstenit olmaksızın ve mevcut rapor hilâfına bünyeye elverişli bulunmadığı işte işçi ve hizmetli çalıştıran iş veren veya iş veren vekiline bu yüzden vâkı olacak hastalık masrafları tamamen ödetilir.

OTUZ ALTINCI MADDE — İşçi Sigortaları Kurumu, sigortalıların sağlık durumlarını kontrol maksadiyle, her hangi bir iş yerinde çalışan bütün sigortalıları istediği zaman toplu olarak sağlık muayenesine tâbi tutabileceği gibi, gerekli gördüğü her türlü koruyucu tedbirleri de alabilir.

OTUZ ALTINCI MADDE — İşçi Sigortaları Kurumu, sigortalıların sağlık durumlarını kontrol maksadiyle, her hangi bir iş yerinde çalışan bütün sigortalıları istediği zaman toplu olarak sağlık muayenesine tâbi tutabileceği gibi, gerekli gördüğü her türlü koruyucu tedbirleri de alabilir.

OTUZ YEDİNCİ MADDE — İşçi Sigortaları Kurumu, Çalışma Bakanlığınca onanacak ge-

OTUZ YEDİNCİ MADDE — İşçi Sigortaları Kurumu, Çalışma Bakanlığınca onanacak ge-

Hü.

nel şartlar dâhilinde, İş Kanununa tâbi olmayan işlerde ve iş yerlerinde çalışanların da toplu olarak bu Kanuna tâbi tutulmaları için iş yerleriyle işçi ve hizmetlilerin dernek ve buna benzer teşekkülleriyle yahut İşçi ve İş Veren Sendikalarıyla sözleşmeler yapabilir.

OTUZ SEKİZİNCİ MADDE — İş verenlerin İşçi Sigortaları Kurumuna verecekleri aylık bordrolarla iş yerlerinde tutulacak kayıt ve defterler, 34 nci madde gereğince sigortaya tâbi tutulanların prim ödeme şekilleri; sigortalılara yapılacak sağlık yardımlarının uygulanma usulleri çıkarılacak bir tüzükte gösterilir.

OTUZ DOKUZUNCU MADDE — İş Kanununun 7 nci faslı hükümleriyle 4772 sayılı Kanunun 52, 69, 73, 74, 77, 81 ve 84 nci maddeleri hastalık sigortası hakkında da uygulanır.

KIRKINCI MADDE — Bir sigortalıda; iş kazası, meslek hastalığı ve analık hallerinden birkaçı birleşirse sigortalıya 4772 sayılı Kanun ile bu kanun gereğince bağlanacak günlük ödeneklerin en yükseği verilir.

**KIRK BİRİNCİ MADDE — Sigortalının kanunen geçindirmekle mükellef olduğu kimsele-
rin hastalık hallerinde gerekli muayene ve tedavileri Çalışma Bakanlığınca onanacak tarifeye göre İşçi sigortaları Kurumu tarafından ücreti mukabilinde sağlanabilir.**

KIRK İKİNCİ MADDE — İşçi Sigortaları Kurumu hekimlerince sigortalıya ait hususlar için düzenlenen raporlar iş yeri hekimi tarafından verilen raporlar yerine geçer, ve bu raporlar resmî rapor sayılır.

KIRK ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunla konulan memnuiyetlere muhalif hareket edenler veya mecburiyetlere riayet etmeyenler, kurumun bu yüzden doğan bütün zararlarını ödemekle mükellef oldukları gibi, haklarında ayrıca 100 liradan 1000 liraya kadar ağır para cezasına ve tekerrürü halinde bir aya kadar hapis cezasına hükmolunur.

Ça. K.

nel şartlar dâhilinde, İş Kanununa tâbi olmayan işlerde ve iş yerlerinde çalışanların da toplu olarak bu Kanuna tâbi tutulmaları için iş verenlerle, işçi ve hizmetlilerin dernek ve buna benzer teşekkülleriyle yahut işçi ve iş veren Sendikalarıyla sözleşmeler yapabilir.

OTUZ SEKİZİNCİ MADDE — İş verenlerin İşçi Sigortaları Kurumuna verecekleri aylık bordrolarla iş yerlerinde tutulacak kayıt ve defterler, 37 nci madde gereğince sigortaya tâbi tutulanların prim ödeme şekilleri, sigortalılara yapılacak sağlık yardımlarının uygulama usulleri çıkarılacak bir tüzükte gösterilir.

OTUZ DOKUZUNCU MADDE — İş Kanununun 7 nci faslı hükümleriyle 4772 sayılı Kanunun 52, 69, 73, 74, 77, 81 ve 84 nci maddeleri hastalık sigortası hakkında da uygulanır.

KIRKINCI MADDE — Bir Sigortalıda, iş kazası, meslek hastalığı, analık ve hastalık hallerinden birkaçı birleşirse sigortalıya 4772 sayılı Kanun ile bu Kanun gereğince bağlanacak günlük ödeneklerin en yükseği verilir.

KIRK BİRİNCİ MADDE — Sigortalının Kanunen geçindirmekle mükellef olduğu karısının ve velâyeti altındaki çocuklarının ve beraber bulunduğu ana ve babasının hastalık hallerinde gerekli muayene ve tedavileri Çalışma Bakanlığınca onanacak tarifeye göre İşçi Sigortaları Kurumu tarafından asgari ücreti mukabilinde sağlanabilir.

KIRK İKİNCİ MADDE — İşçi Sigortaları Kurumu hekimlerince sigortaya ait hususlar için düzenlenen raporlar iş yeri hekimi tarafından verilen raporlar yerine geçer ve bu raporlar resmî rapor sayılır.

KIRK ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu Kanunla konulan memnuiyetlere muhalif hareket edenler veya mecburiyetlere riayet etmeyen iş verenler veya vekilleri kurumun bu yüzden doğan bütün zararlarını ödemekle mükellef oldukları gibi, haklarında ayrıca 100 liradan 1000 liraya kadar ağır para cezasına ve tekerrürü halinde birinci defasında 200, ikinci defasında 300 liradan aşağı olmamak üzere 5000 liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.

Hü.

KIRK DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanunda yazılı sigorta hakları, hak doğurucu olayın vukuundan itibaren üç yıl içinde istenmediği ve belgelemediği takdirde tanınmaz.

KIRK BEŞİNCİ MADDE — Bu kanuna tâbi iş yerlerinde 1 . III . 1951 tarihinde sigortalı olarak çalışmakta olanlar, bu kanunun muayyen hakların iktisabı için şart koştuğu müddetleri henüz doldurmamış olduklarına bakılmaksızın hastalık ve analık sigortalarından faydalanırlar.

KIRK ALTINCI MADDE — Bu kanun hükümleri, İşçi Sigortaları Kurumunca sağlık tesisleri tamamlanan veya 48 nci madde gereğince hazırlanan tarifeye müstenit sağlık yardımlarının yapılması mümkün olan yerlerde, Bakanlar Kurulu kararıyla uygulanır.

KIRK YEDİNCİ MADDE — Bu kanunun uygulandığı iş yerlerinde uygulanma tarihinden itibaren 4772 sayılı Kanunun analık sigortası hakkındaki hükümleri uygulanmaz.

KIRK SEKİZİNCİ MADDE — Mevcut kanun hükümlerine göre iş verenler tarafından kurulmuş sağlık teşkilllerinden İşçi Sigortaları Kurumunun sağlık yardımları bakımından ne yolda faydalanması gerekeceğine dair esaslarla bu konuda ödenecek ücretlere ait tarife, Sağlık ve Sosyal Yardım, Çalışma ve İşletmeler Bakanlıklarınca müştereken tesbit ve tanzim olunur. Bu konudaki belgelere dayanan harcamalar İşçi Sigortaları Kurumu tarafından iş verene veya vekiline ödenir.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun uygulandığı mahallerde ve iş yerlerinde hastalanan sigortalıların bakımları ile kendilerine verilecek ödenekler hakkında 151 sayılı Kanunun 6 ncı ve 1593 sayılı Kanunun 180 ninci maddeleriyle 3008 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin (Ç) bendi ve 4268 sayılı Kanunun 26 ncı maddeleri hükümleri uygulanmaz.

Ca. K.

KIRK DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu Kanunda yazılı sigorta hakları, hak doğurucu olayın vukuundan itibaren 3 yıl içinde istenmediği takdirde tanınmaz.

KIRK BEŞİNCİ MADDE — Bu Kanuna tâbi iş yerlerinde 1 . III . 1951 tarihinde sigortalı olarak çalışmakta olanlar, bu Kanunun muayyen hakların iktisabı için şart koştuğu müddetleri henüz doldurmamış olduklarına bakılmaksızın, hastalık ve analık sigortalarından faydalanırlar.

KIRK ALTINCI MADDE — Bu Kanun hükümleri, İşçi Sigortaları Kurumunca ihtiyacı karşılayabilecek sağlık tesisleri kurulan veya 48 nci madde gereğince hazırlanan tarifeye müstenit sağlık yardımlarının yapılması mümkün olan yerlerde, Bakanlar Kurulu kararıyla uygulanır.

KIRK YEDİNCİ MADDE — Bu Kanunun uygulandığı iş yerlerinde uygulanma tarihinden itibaren 4772 sayılı Kanunun Analık Sigortası hakkındaki hükümleri uygulanmaz.

KIRK SEKİZİNCİ MADDE — Mevcut Kanun hükümlerine göre iş verenler tarafından kurulmuş sağlık teşkilllerinden İşçi Sigortaları Kurumunun sağlık yardımları bakımından ne yolda faydalanması gerekeceğine dair esaslarla bu konuda ödenecek ücretlere ait tarife, Sağlık ve Sosyal Yardım, Çalışma ve İşletmeler Bakanlıklarınca müştereken tesbit ve tanzim olunur. Bu konudaki belgelere dayanan harcamalar İşçi Sigortaları Kurumu tarafından iş verene veya vekiline ödenir.

KIRK DOKUZUNCU MADDE — Bu Kanunun uygulanmasından doğacak anlaşmazlıklar mahkemelerce hallolunur.

GEÇİCİ BİRİNCİ MADDE — Bu Kanunun uygulandığı mahallerde ve iş yerlerinde hastalanan sigortalıların bakımları ile kendilerine verilecek ödenekler hakkında 151 sayılı (Ereğli Hâvzaı Fahmiyesi Maden Amelesininin Hukukuna Mütâallik Kanun) un 6 ncı ve 1593 sayılı (Umumi Hıfzıssıhha Kanun) unun 180 nci maddeleriyle 3008 sayılı (İş Kanunu) nun 62 nci maddesinin (Ç) bendi ve 4268 sayılı (Maden-

lerin Aratma ve İşletilmesi hakkında Kanun) un 26 nci maddeleri hükümleri uygulanmaz.

Ancak Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 186 nci maddesine göre, iş yerlerinde iş verenler tarafından kurulmuş olan her türlü sağlık tesisleri 48 nci madde gereğince tesbit edilen anlaşmaya göre bütün giderler İşçi Sigortaları Kurumunca verilmek şartıyla üç yıl müddetle işletilebilecek ve bu süre içinde bu müesseselerin bilûmum alet ve edevatı ve sıhhi levazımı iş yerinin bağlı bulunduğu ticaret ve sanayi odası ile belediye ve İşçi Sigortaları Kurumundan birer temsilcinin istifakiyle kurulacak bir heyet tarafından takdir edilecek bedel mukabilinde satın alınabilecektir. İş veren iş yerindeki sağlık tesislerinin devamını arzu ettiği ve binanın kirasında da İşçi Sigortaları Kurumu ile mutabık kaldığı takdirde kurumca aynı tesisin devamı kabul edilebilecektir.

GEÇİCİ İKİNCİ MADDE — İşçi Sigortaları Kurumu ilk üç yıl için, hastalık ve analık sigortasının gerektirdiği tesisler ile yardım ve ödemeler ve her türlü idare giderlerini karşılamak üzere 4772 ve 5417 sayılı kanunlarla sağlanan prim fonlarından en geç 4 ncü tatbik yılının sonunda ödenmek ve mahsubu yapılmak şartıyla lüzumlu sarfiyatı yapabilir.

ELLİNCİ MADDE — Bu kanunun 48 nci maddesiyle geçici ikinci maddesi hükümleri yayımı tarihinde diğer hükümleri 1 Mart 1951 tarihinde yürürlüğe girer.

ELLİ BİRİNCİ MADDE — Bu kanun hükümleri Bakanlar Kurulunca yürütülür.

KIRK DOKUZUNCU MADDE — Bu kanun 1 Mart 1951 tarihinde yürürlüğe girer.

ELLİNCİ MADDE — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
Ş. Günaltay

Devlet Bakanı
Başb. Yardımcısı
Nihat Erim

Devlet Bakanı
C. S. Barlas

Adalet Bakanı
Mustafâ Sirmen

Millî Savunma Bakanı
H. Çakar

İçişleri Bakanı
E. Erişirgil

Dışişleri Bakanı

Maliye Bakanı
İ. R. Aksal

Millî Eğitim Bakanı
ve Bilgisizler B. V.
T. Banguoğlu

Bayındırlık Bakanı
Ş. Adalın

Hü.

Ça. K.

Eko ve Ticaret Bakanı

Vedat Dicleli

G. ve Tekel Bakanı

Dr. Ş. F. Bürge

Ulaştırma Bakanı

Dr. K. Satır

İşletmeler Bakanı

M. Birsal

Sa. ve Sos. Y. Bakanı

Dr. K. Bayazit

Tarım Bakanı

C. Oral

Çalışma Bakanı

R. Ş. Sirer